

ВІСНЕСТІТОРЪ

Revista Vicariatului Ortodox Ucrainean din România

БЛАГОВІСНИК

Журнал Українського Православного Вікаріату Румунії

Nr. 5 / №5 mai 2024 – iulie 2024 / травень 2024 – липень 2024 ISSN 3008 – 4474 ISSN-L 3008 - 4474

CUPRINS / ЗМІСТ

ARTICOLE / СТАТТІ

ПОЗП'ЯТТЯ ХРИСТОВЕ.....	5
ПРО ОДНЕ ЧУДО НАШИХ ДНІВ	8
ÎNĂLȚAREA DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS ÎN SFÂNTA SCRIPTURĂ.....	10
BUCURIA DESPĂRȚIRII.....	14
DESPRE ASISTENȚA SOCIALĂ A BISERICII DIN TRECUT, ÎN ANUL OMAGIAL AL ÎNGRIJIRII BOLNAVILOR	15
SFATURILE DUHOVNICEȘTI ALE SFÂNTULUI PAISIE DE LA NEAMȚ PENTRU OMUL CONTEMPORAN	24
SFÂNTUL PAISIE VELICIOVSKI – PĂSTRĂTOR AL RÂNDUIELII CĂLUGĂREȘTI ATONITE	29
SFÂNTUL PAISIE VELICIOVSKI, UCRAINEAN DE ORIGINE, REPREZENTANT DE SEAMĂ AL ISIHASMULUI ROMÂNESC, UCENIC AL SFÂNTULUI VASILE DE LA POIANA MĂRULUI.....	36
SFÂNTUL PAISIE VELICIOVSKI – INIȚIATORUL, ALĂTURI DE UCENICII SĂI, A PRIMEI TRADUCERI A FILOCALIEI ÎN LIMBA SLAVONĂ (publicată în anul 1793 la Moscova).....	49

DIN VIAȚA VICARIATULUI

З ЖИТТЯ ВІКАРІАТУ

TAINA SFÂNTULUI MASLU ÎN PAROHIA SOCA.....	53
ACTIVITĂȚI CARITABILE ALE ASOCIAȚIEI DOBROTOLIUBIE	54
HRAMUL CAPELEI PAROHIEI SIGHETU MARMAȚIEI	54
ХРАМ ЦЕРКВИ СІГЕТСЬКОГО КЛАДОВИЩА	55
HRAMUL MĂNĂSTIRII RUSCOVA	56

PREZENTAREA UNUI CRÂMPEI DIN ISTORIA PAROHIEI SIGHET	56
З ІСТОРИЇ СІГЕТСЬКОЇ ПАРАФІЇ	57
TÂRNOSIREA BISERICII PAROHIEI POIENILE DE SUB MUNTE NR.2	58
VIZITA AMBASADORULUI UCRAINEI LA SEDIUL VICARIATULUI	59
ВІЗИТ ПОСЛА УКРАЇНИ	60
DELEGAȚIE ROMÂNNO-UCRAINEANĂ LA SEDIUL VICARIATULUI	61
РУМУНСЬКО-УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ В ОФІСІ ВІКАРІАТУ	63
ÎNALTPREASFINȚITUL ANDREI, ÎN MIJLOCUL UCRAINENILOR DIN REMEȚI	65
ÎNALTPREASFINȚITUL IOAN, ÎN MIJLOCUL UCRAINENILOR DIN PETROASA MARE	67
HRAMUL PAROHIEI BISTRA.....	67
POMENIRE EROILOR ÎN PAROHIA SIGHETU MARMAȚIEI	69
ȘCOALA DUMINICALĂ A PAROHIEI SIGHET INTRĂ ÎN VACANȚĂ.....	70
HRAMUL PAROHIEI REMETEA MICĂ.....	71
HRAMUL PAROHIEI POIENILE DE SUB MUNTE NR. 1	72
HRAMUL PAROHIEI VALEA VIȘEULUI.....	72
“URMELE SFINȚILOR UCRAINENI ÎN ROMÂNIA”	74
HRAMUL MĂNĂSTIRII RUSCOVA	76
HRAMUL PAROHIEI CRASNA VIȘEULUI	77
HRAMUL BISERICII DIN CRASNA - MAIDAN	78
HRAMUL PAROHIEI POIENILE DE SUB MUNTE NR. 3	78
BUCURIE DUHOVNICEASCĂ LA PAROHIA ORTODOXĂ UCRAINEANĂ DIN REȘIȚA	79
HRAMUL PAROHIEI BOCICOIU MARE	80
TABĂRA ORTODOXĂ A BUCURIEI, 9-11 IULIE, 2024.....	80

HRAMUL PAROHIEI PETROASA MARE	82
RECUNOȘTIȚĂ PENTRU AJUTORUL UMANITAR OFERIT	83
ПОДЯКА ЗА НАДАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ	84
RUGACIUNE DE MULTUMIRE LA 25 DE ANI DE CĂSNICIE	85
ПАРАСТАС ЗА ПОЕТА ІВАНА КОВАЧА	86
HRAMUL PAROHIEI LUGOJ	87

Colegiul de redacție: Pr. Vicar Dr. Nicolae Lauruc (redactor șef), Pr. Protopop Petru Rahovan, Pr. Protopop Petru Rosoca, Pr. Ardelean Vasile, Pr. Brotnei Viorel, Pr. Brotnei Virgil, Pr. Cinar Gheorghe, Ierom. Dr. Nicolae Danco, Pr. Șanta Iulian, Pr. Sacaloș Mihai și Pr. Consilier Marius N. Lauruc.

Редакційна колегія : от. Вікарій д-р Микола Лаурук, от. Благочинний Петро Рагован, от. Благочинний Петро Росока, от. Арделеан Василь, от. Бротней Біорел, от. Бротней Вергілій, от. Чінар Юрій, от. Ієромонах Д-р Ніколає Данко, от. Шанта Юліан, от. Сакалош Михайло та от. Радник Маріус Н. Лаурук.

blahovysnyk@gmail.com

Str. Bogdan Vodă, Nr. 12

Sighetu Marmăției, Maramureș 435500România

Tel.0262.315114 ; 0760.321.594

Autorii materialelor sunt responsabili, în întregime, pentru conținutul materialelor publicate.

www.binevestitorul.com

www.vicariatulortodoxucrainean.ro

ARTICOLE / STATTI

РОЗП'ЯТТЯ ХРИСТОВЕ

За Господом Ісусом Христом ішли до страшної Голгофи «...натовп великий людей і жінок- правда, чесних людей- які плакали та голосували за Ним. А Ісус обернувся до них та й промовив: дочки єрусалимські, не ридайте за Мною, -за собою ридайте й за дітьми своїми!... бо коли таке роблять зеленому дереву, то що буде сухому?» (Лк.23,27-31).

Для того щоб в наших серцях народились, оновились почуття страху Божого, любові до Бога, ненависть до гріха, спогадаймо собі пару з описів тяжких страждань, які ради нас переніс Спаситель і Який назвав Себе <зеленим деревом>.

В одній з стихир <Чину Святих і Спасительних Страстей Господа нашого Ісуса Христа> чуємо такі слова: «Кожна частина Святого Твого Тіла зневагу за нас перетерпіла: голова-терновий вінок, лице-заплювання, щоки -удари, уста-жовч, вуха-огидну зневагу, плечі-биття, руки й ноги-цвяхи, ребра-списа, і все Тіло-розп'яття на хресті. Ти що постраждав за нас і від страждань визволив нас, чоловіколюбства ради зійшов до нас і підніс нас, Всесильний Спасе, помилуй нас». Старозавітній пророк Ісая, вісімсот років до Христа, говорив про страшні страждання Його (53 -а глава).. «І ми бачили Його і не було в Ньому ні вигляду, ні краси» (Іс.53,2). Страшні слова: не було в Ньому вигляду на нормальну людину!

Після релігійного суду, Господь мусів підчинитись цивільному суду. Цим судом керував Пилат. Жінка його, на ім'я Клаудія Прокурора попередила його щоб не зробив ніякого лиха Ісусу Христу, бо вона багато постраждала в сні з-за Нього. Можливо, з цієї причини, можливо сам від себе, Пилат хотів звільнити Господа нашого Ісуса Христа. Дозволивши воїнів збичувати Христа і після поганого збичування, коли воїни зодягнули Його в багряницю, а на голову поклали терновий вінець, Пилат виводить Його на двір і каже: <Ось чоловік!> (Ін.19,5). Іншими словами: Цей виглядає тепер на чоловіка! Він думав що народ змилюється над Господом і зупиниться на цьому, або як каже Джюзеппе Ріціотті: «...чи ще далі нападати на людину в такому стані?» (в книзі <Життя Ісуса Христа>). На превеликий жаль, милості не було в запеклих серцях! Господа, через Якого світ був створений є ведений на інші тяжкі муки і на розп'яття.

Спогадаємо і слова іншого старозавітного пророка про Страсті Христові. «Бо оточили мене пси многі, юрба лукавих обступила мене; вони пробили руки і ноги мої. Порахували всі кості мої... Розділили між собою одіж мою.» (Пс.21,17-19) Як пояснює блаженний Теодорит Кирський порухування кісток Христових? «Прибиваючи – Мене до Хреста - настільки натягали Мене, що легко їм було знати і число кісток Моїх» (в книзі <Пояснення 150 псалмів пророка і царя Давида>).

Великому нашому українському подвижнику, св. Дмитрію Ростовському був даний від Бога величезний дар. Через ангела, було йому явлено подрібно всі кари які переніс за нас Спаситель Ісус Христос. У 1978 року була видана, в друге, на румунській мові, в Єрусалимі, книга <Болісне оповідання про велике число Страждань Господа нашого Ісуса Христа>. Спогадаємо пару з цих данів. Протягом Своїх Страждань, Господь пролив криваві краплі 67200, перетерпів 6.666 ударів і мав 5000 ран.

Святий Апостол Павло пише коринтянам: «Бо дорого куплені ви. Отож прославляйте Бога в тілі своєму та в душі своєму, що Божі вони» (1 Кор.6,20).

І Святий Апостол Петро пише : «І знайте, що не тлінним сріблом або золотом відкуплені ви були від марного вашого життя, що передане вам від батьків, але дорогоцінною Кров'ю Христа, як непорочного й чистого Ягняти» (1 П. 1, 18-19).

Роздумуючи над страшними Страстями Спасителя нашого Ісуса Христа, ми покликані не завдавати Йому інших ран. Глибокі є Божі тайни, Небесний наш Отець хотів явити ворогові людства що людина яку створив Він через Сина Свого і в Св. Душі може бути послушною, навіть до смерті, яка-б вона не була. Це зробив Новий Адам, Спаситель світу, який ранами Своїми примирив нас з Богом і відкрив нам рай, закритий непослушністю своєю старий Адам.

Подумаймо глибоко над однією з стихир Страстів Христових. «Так говорить Господь до юдеїв: народе мій, що Я заподіяв тобі, або чимогірчив? Сліпців твоїх Я просвітив, прокажених очистив, чоловіка, що хворий у ліжку лежав, з постелі підняв. Народе Мій! Що зробив Я тобі, і чим ти відплатив? За манну -жовч, а за воду – отцтом. Замість любови до Мене, ви прибили Мене цвяхами до хреста. Надалі не терпітиму цього: покличу до Себе народи Мої, і вони прославлять Мене з Отцем і Духом, а Я дам їм життя вічне».

от. Вікарій Микола Лаурук

ПРО ОДНЕ ЧУДО НАШИХ ДНІВ

З нашої української традиції знаємо, що церква, як дім молитви не будується на будь-якому місці. Св. Письмо нас навчає, що «дім Божий є страшне місце» (Бут. 28,17). Патріарх Яків називає його страшним місцем, тому що бачив на тому місці драбину якої верх сягає неба. Великий румунський духовник, світлої пам'яті Теофіл Параян говорячи про церкву каже, що вона є «...небо на землі, тому що в ній здійснюються небесні дії: робляться святі служби, робиться Свята Літургія, а це є дії небесні».

Цього року, 2024, 12 травня, в неділю Антипасхи, в неділю Св. Ап. Томи була посвячена нова церква у селищі Поляни (Мараморощина). Це селище є одне з найвеликих сіл Румунії, в ньому є три православні

парафії, з трьома церквами. Церква яка була тепер освячена належить до парафії нр. 2 і всі три парафії належать Українському Православному Вікаріату, який підпорядкований румунському Патріархові Даниїлові. До 2010 року (коли почалась будівля нової святині), вони служили в старій дерев'яній церкві, якої престольне свято було на день Св. Вмч. Дмитрія. Тому що місце для нової церкви було освячено в неділю Томину, от. настоятель Курак Дмитро, разом з парафіальною радою, на чолі з першим куратором Лонга Михайло (дуже активний куратор) мали палке бажання просити Патріаха Даниїла щоб благословив мати ще одного молитовного покровителя, а саме Св. Ап. Тому.

Якщо про будівлю звичайного дому Псалмист і Пророк Давид пише: «Коли дому Господь не буде, даремно працюють його будівничі

при ньому... (Пс.127,1)», тим більше це стається з святою будівлею. Всесильний і Всемиловитий Господь допоміг їм успішно і чудово закінчити церкву. Єпископ Юстин Мараморишський який здійснив освячення церкви, бачачи прекрасні роботи цієї святині, назвав її «величним собором». Їхнє крайнє бажання було сповнено і нова їхня святиня буде мати ще одного молитовного покровителя, Св. Ап. Тому. Приходячи до них, він спогадує їм – те що сказав Спасителеві по Воскресінню – щоб не забули ніколи: «Господь мій і Бог мій» (Ін. 20,28). Вівтар нової церкви залишився на тому самому місці і обов'язково святий престіл. Готуючи новий престіл до освячення, протопоп Петро Рагован разом з отцем настоятелем Дмитром знаходять в старому престолі один лист, написаний священником – ктитором старої церкви, от. Ісідором Вздулскі, де написано що цю церкву було освячено 12 травня 1934 року. Він пише що втік з України від большевиків, які вбили багатьох священників, та переслідують православну віру і просить молитись за нього. Які страшні діла! Тієї самої днини був освячений престіл і вся нова церква як і престіл старої церкви, тобто 12 травня (н.с.). Цими ділами не керував ніхто крім Всевишнього Бога. Хто міг сказати 1934 року що після 90 років в ту саму днину буде освячена нова церква. В цю святу днину, наповнені почуттям сильного потрясіння не можемо сказати ніщо інше, як тільки слова Св. Ап. Томи: «Господь мій і Бог мій!».

Треба не забути вірникам полянцям, що крім Св. Вмч. Дмитрія, Св. Ап. Томи, проповідник Воскресіння і Божества Христового і вчитель милосердя, мають молитовних заступників перед Богом і святих дев'ять мучеників, які постраждали за Христа в Малій Азії, в місті Кизику, та нашого славного українського Амфілохія Почаївського, яких пам'ять здійснюємо 12 травня (29 квітня), коли були освячені престоли церков другої парафії.

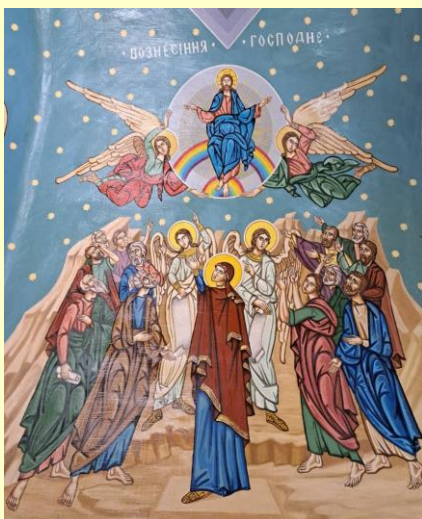
Хай ці всі речі будуть вірникам з Полян і всім вірникам українським православним спонукою сильнішого шанування наших церков. Честь і похвала всім борцям за православну віру: от. Курак Дмитрові, кураторам на чолі з Куратором Михайло Лонга, всім вірникам жертводавцям з Полян і бувшому парохіві, от. Илля Албічук який пожертвувався (і працював своїми руками на парафіальній хаті).

Перечитую багато разів слова Спасителя, ради дуже глибокого їхнього глузду.

«Силуйтеся ввійти тісними ворітьми, бо кажу вам,- багато хто будуть намагатися ввійти та не зможуть (Лк. 13,24). Котрі то є ворота? Патріархові Яковові було відкрито, що ворота до неба то є Церкви наші, як доми молитви (Бут. 28,17). Прийде той час коли не можна буде заходити до храмів (Дан. 12,11).

Прот. Микола Лаурук

ÎNĂLȚAREA DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS ÎN SFÂNTA SCRIPTURĂ

“Înălțatu-Te-ai întru slavă, Hristoase Dumnezeule, bucurie făcând ucenicilor Tăi prin făgăduința Duhului Sfânt, încredințându-se ei prin binecuvântare că Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii.” (Troparul praznicului).

La 40 de zile după Învierea Sa, Domnul Iisus Hristos S-a înălțat la ceruri, de unde venise, după cum El Însuși le-a spus ucenicilor Săi: ***„Vă smintește aceasta? Dacă veți vedea pe Fiul Omului suindu-se acolo unde era mai înainte?”*** (Ioan 6, 61-62).

În acest interval de 40 de zile dintre Înviere și Înălțare, Hristos s-a arătat de repetate ori ucenicilor Săi. Prin aceste arătări le dezvăluie ucenicilor Săi tainele Împărăției lui Dumnezeu, așa cum ne arată Sfântul Apostol și Evanghelist Luca în Faptele Apostolilor capitolul 1 versetul 3: ***„Căroră S-a și înfățișat pe Sine viu după patima Sa prin multe semne doveditoare, arătându-li-Se timp de patruzeci de zile și vorbind cele despre împărăția lui Dumnezeu.”***

Această sărbătoare împăratească a Înălțării Domnului are o mare însemnătate pentru viața duhovnicească a creștinilor, pentru că este legată de îndumnezeirea omului.

În acest sens părintele Dumitru Stăniloae spune: *„Înălțarea trupului Domnului la cer e înălțarea noastră însăși, înălțarea din patimile noastre, în unitate cu El, înălțarea începută pentru noi prin înălțarea Domnului, dar având să se continue până la desăvârșirea ei.”*

Sfântul Ioan Gură de Aur în cuvântul său la praznicul Înălțării spune: *„Astăzi neamul omenesc iarăși s-a împăcat cu Dumnezeu. Astăzi vrăjmășia cea îndelungată s-a ridicat, războiul cel îndelungat s-a sfârșit. Astăzi s-a încheiat o minunată pace, care mai înainte niciodată nu se putea aștepta. Căci cine ar fi nădăjduit că Dumnezeu iarăși se va împăca cu oamenii? Nu pentru că Domnul era vrăjmaș al oamenilor, ci pentru că robul era ușuratic la minte; nu pentru că Stăpânul era aspru, ci pentru că robul era nemulțumit.”*

Așadar, acest Praznic, pentru creștini, este un Praznic al împăcării omului cu Dumnezeu și al înălțării firii omenești spre îndumnezeire prin Iisus Hristos.

La noi, prin hotărârile Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din anii 1999 și 2001, sărbătoarea Înălțării Domnului a fost consacrată ca Zi a Eroilor și sărbătoare națională bisericească. În această zi, în toate bisericile din țară și străinătate se face pomenirea tuturor eroilor români căzuți de-a lungul

veacurilor pe toate câmpurile de luptă pentru credință, libertate, dreptate și pentru apărarea țării și întregirea neamului.

În continuare vom încerca să descoperim ce ne spune Sfânta Scriptură despre această mare sărbătoare a Înălțării Domnului nostru Iisus Hristos la cer. Acest mare eveniment din viața pământească a Mântuitorului a fost proorocit în Vechiul Testament și arătat în Noul Testament.

În Vechiul Testament există foarte multe profeții despre Înălțare, așa cum există pentru toate celelalte evenimente din viața lui Iisus. Voi aminti doar câteva din proorociile vechi-testamentare.

Profetul Iezechiel a avut o descoperire foarte grăitoare, care se referă la Înălțarea lui Iisus: „ **Atunci slava Domnului s-a dus de la prag și s-a așezat pe heruvimi. Iar heruvimii, întinzând aripile, s-au ridicat de la pământ înaintea ochilor mei și s-au dus însoțiți de roți și s-au oprit la poarta cea dinspre răsărit a templului Domnului, și slava Dumnezeului lui Israel era deasupra lor.**”

O altă profeție care face referire la Înălțarea lui Iisus o găsim în Psalmii regelui David. În Psalmul 46 versetul 5 găsim scris: „**Suitu-S-a Dumnezeu întru strigare, Domnul în glas de trâmbiță.**” iar în Psalmul 17 versetele 11-12 se spune așa: „**Și a plecat cerurile și S-a coborât și negură era sub picioarele Lui. Și S-a suit pe heruvimi și a zburat; zburat-a pe aripile vântului.**”

Din aceste exemple ale Vechiului Testament aflăm că revelațiile lui Dumnezeu au fost revelații ale Cuvântului. Tot ceea ce a fost prorocit în Vechiul Testament s-a realizat prin întrupare lui Dumnezeu Cuvântul.

La fel ca în Vechiul Testament și în Noul Testament sunt foarte multe locuri în care se vorbește despre Înălțarea lui Iisus la cer.

Întâi de toate, despre înălțare vorbește Însuși Hristos în învățătura Sa. Adresându-Se ucenicilor Săi, înainte de a pătimi, El a spus: „**leșit-am de la Tată și am venit în lume; iarăși las lumea și mă duc la Tată**” (Ioan 16, 28). De

asemenea, cu o altă ocazie, Hristos a afirmat: **„Nimeni nu s-a suit în cer, decât Cel ce S-a coborât din cer”** (Ioan 3,13).

Apoi, despre Înălțare găsim în relatările unora dintre Evangheliști precum Sfântul Evanghelist Marcu capitolul 16 versetul 19: **„Deci Domnul Iisus, după ce a vorbit cu ei, S-a înălțat la cer și a șezut de-a dreapta lui Dumnezeu.”** Despre Înălțare scrie și Sfântul Evanghelist Luca, atât în Evanghelia sa (Luca 24, 50-53), cât și în Faptele Apostolilor, la scrierea cărora a participat nemijlocit (Fapte 1,3 și 9-10).

Sfântul Apostol Pavel referindu-se la cele mai importante aspecte ale lucrării mântuitoare a lui Hristos, adică a lucrării sfintei iconomii, vorbește și despre Înălțare: **„Dumnezeu S-a arătat în trup, S-a îndreptat în Duhul, a fost văzut de îngeri, S-a propovăduit între neamuri, a fost crezut în lume, S-a înălțat întru Slavă”** (1 Tim. 3, 16). Vorbind despre puterea Tatălui, el spune că pe aceasta **„Dumnezeu a lucrat-o în Hristos, sculându-L din morți și așezându-L de-a dreapta Sa, în ceruri”** (Efes. 1, 20). Curățindu-ne de păcat, **„Hristos a șezut de-a dreapta slavei, întru cele prea înalte”** (Evrei 1, 3) și a făgăduit tuturor celor care se vor uni cu El că vor șede și ei pe tronul Tatălui Său: **„Celui ce biruiește îi voi da să șadă cu Mine pe scaunul Meu, precum și Eu am biruit și am șezut cu Tatăl Meu pe scaunul Lui”** (Apoc. 3, 21).

Din aceste fragmente scripturistice, pe care le-am amintit, reiese foarte clar că Biserica dă o mare importanță acestei sărbători a Înălțării Domnului la Cer. Fie ca acest mare Praznic să ne aducă pace, să ne sporească credința și să ne înalțe mintea și inima spre cele cerești!

pr. Iulian Șanta

BUCURIA DESPĂRȚIRII

O despărțire de cineva la care ținem, fie că este vorba de o perioadă mai scurtă sau mai lungă, o trăim cu strângere de inimă. Dar reacția apostolilor după Înălțarea Mântuitorului, după despărțirea de El, ni se poate părea, la o primă vedere, puțin ciudată, pentru că nu este chiar reacția la care ne-am aștepta într-un astfel de moment. „Iar ei, închinându-se Lui, s-au întors în Ierusalim cu bucurie mare”. În mod normal, la o astfel de despărțire, ar fi trebuit să fie întristați, dar ei nu au văzut Înălțarea la cer ca pe o despărțire, dar ca o nouă descoperire a Mântuitorului, ca o nouă întărire a faptului că El este Dumnezeu care S-a născut ca om. Acesta este momentul în care Apostolii înțeleg deplin multe din învățăturile Mântuitorului, care până acum nu le vedeau prea clar. „Nimeni nu s-a suit în cer, decât numai Cel ce S-a coborât din cer, Fiul Omului” (In. 3, 13); „Ieșit-am de la Tatăl și am venit în lume; iarăși las lumea și mă duc la Tatăl” (In. 16,28). De aceea acest moment este și un moment de bucurie, fiind o descoperire și o întărire a descoperirilor făcute până acum.

Când le-a vorbit despre moartea și Învierea Sa, ucenicii s-au speriat, s-au umplut de frică. Dar când L-au văzut înviat, s-au bucurat. Dar aceeași teamă au simțit-o și atunci când le-a spus că îi va lăsa încă o dată, suindu-se la cer. Dar lucrul acesta, petrecându-se ca o minune / descoperire, le-a întărit credința, iar credința le-a dat această putere de a se bucura, de a înțelege perfect care era misiunea Mântuitorului, dar mai ales cine este El.

„Și erau toată vremea în Templu, laudând și binecuvântând pe Dumnezeu”. De acum inima și gândul lor erau întoarse mereu înspre Dumnezeu, iar stăruind în rugăciune, au simțit cum Domnul S-a întors la ei mai repede decât se așteptau. Au simțit, împlinindu-se în inimile lor, cuvintele

Mântuitorului: „Iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Mt. 28, 20).

Și noi, asemenea apostolilor, suntem între două trăiri ale prezenței Mântuitorului: înainte de cea deplină, de la sfârșitul timpului, încercăm să simțim azi, cât mai puternic, în suflet prezența Sa, limitată de curățarea simțurilor noastre. Însă, cum spune Ap. Pavel, Hristos este cu noi mereu în măsura în care și noi suntem cu El, ne transformăm viața după învățăturile Sale: „O, copiii mei, pentru care sufăr iarăși durerile nașterii până ce Hristos va lua chip în voi!” (Gal. 4, 19).

Vom înțelege cu adevărat tot ceea ce a făcut Mântuitorul pentru noi doar dacă ne transformăm astfel, dacă ne naștem din nou, dacă ne reconstruim viața și comportamentul în jurul învățăturilor Mântuitorului; doar așa vom putea spune, cu convingere, împreună cu Ap. Pavel: „Noi însă, avem gândul lui Hristos”.

pr. Marius N. Lauruc

DESPRE ASISTENȚA SOCIALĂ A BISERICII DIN TRECUT, ÎN ANUL OMAGIAL AL ÎNGRIJIRII BOLNAVILOR

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, sublinia într-un studiu intitulat „*Liturghie euharistică și filantropie socială*”^[1], că „opera socială a Bisericii izvorăște din Evanghelia iubirii lui Hristos pentru toți oamenii și din Sfânta Liturghie a Bisericii, în care este celebrată iubirea milostivă și jertfelnică a lui Hristos pentru mântuirea oamenilor”.

În secolul IV deja, un Părinte al Bisericii, Sfântul Ioan Gură de Aur privind și analizând activitatea Mântuitorului Iisus

Hristos ca model de slujire a oamenilor spunea că: “Biserica este un spital în care oamenii sunt vindecați”. Biserica are deci misiunea de a sluji lumea prin toate părțile sale componente: eparhie, episcop, parohie, preot, diacon, credincios, căci “parohia este biserica Duhului Sfânt care înfiază, dăruiește viață, iertare de păcate, dar și darul nemuririi”[2].

Pretutindeni sunt oameni ce necesită alinarea suferințelor sufletești și trupești, fie că sunt bătrâni, săraci, orfani sau persoane defavorizate, întrucât toți poartă prin botez icoana lui Hristos Domnul, iar slujirea față de aceștia nu reprezintă o faptă de milă, ci o acțiune conștientă de diaconie a lui Dumnezeu și oamenilor.

Biserica, de-a lungul istoriei, întemeiază așezăminte filantropice și medicale sub diferite forme: bolnițe, spitale, azile, centre de asistență pentru bătrâni și copii, cantine sociale etc., mai întâi în mănăstiri, ca apoi, după secularizarea averilor mănăstirilor de la 1863, aceste activități să scadă, continuând sub denumirea unor societăți și asociații filantropice precum: “Societatea clerului român Binefacerea” (1882), “Sfânta Cruce” (1901) la Iași; “Mântuitorul Hristos” 1909, transformată în “Ocrotirea” (1910), la Galați și Iași; “Solidaritatea”, la Galați; “Harul” la Roman; “Sprijinul” la București; (în primul război mondial a fost organizată “Societatea Orfanilor de Război”, 1917), “Societatea Pâinea Săracilor” și mai târziu “Societatea Caritatea Creștină”(1936); continuând pe timpul celui de-al doilea război mondial cu “Societatea Sprijinul Orbilor din România”(1939) și “Fondul Milelor” la Iași 1940[3].

Parohiile și mănăstirile erau în strânsă colaborare cu societatea Crucea Roșie, cu școlile și spitalele pentru acordarea de asistență social – filantropică orfanilor, studenților, săracilor, bolnavilor și tuturor celor care sufereau de foame și lipsuri. Salvarea vieților umane era prioritatea Bisericii și preocuparea clerului.[4]

Biserica dezvoltă continuu acțiunile social-filantropice, în decursul istoriei, astfel încât la începutul anului 1936 funcționau 471 de asociații sub directa oblăduire a Bisericii.[5]

Într-ajutorarea săracilor este cea dintâi formă de lucrare social-filantropică, lăsată în decursul vremii, „numai în seama Bisericii și a particularilor cu dare de mână și cu sentimentul iubirii de oameni” (după cum relatează un cercetător) [6]. Pentru început, săracii erau ajutați direct de confrății lor creștini, fie individual, fie organizat, prin Biserică, însă cu timpul, ei au fost ajutați în formă organizată, prin intermediul instituțiilor sociale (azile, prin constituirea de frății sau bresle, prin emiterea hrisoavelor domnești în favoarea săracilor etc.).

Concret, aceștia erau ajutați prin acordarea de milostenii cu prilejul hramurilor, a târnosirilor de biserici, sau praznice. Un exemplu îl întâlnim în monografia orașului Iași (semnată de N.A. Bogdan) care, referindu-se la modul cum se desfășurau praznicele la biserica Sfântul Sava din Iași, face următoarea afirmație: „se dădeau mese mari atât în casă cât și în ogradă [...], se împărțeau atunci, cât și alte prilejuri, chiar și periodic în fiecare lună, ajutoare în obiecte și în bani, la mulți locuitori scăpați sau nevolnici”[7].

Ajutorarea avea ca scop, pe de o parte, scoaterea din impasul în care se aflau la un moment dat (bolnavi de boli vindecabile, aflați în închisori, prizonieri ș.a.), iar pe de altă parte, ajutor constant celor care nu se puteau întreține singuri (văduve, orfani, bolnavi incurabili ș.a.).

De pildă, un document din 1686 relatează că protopopul Bucureștilor avea o listă a săracilor din Țara Românească care primeau câte o para, iar încălțăminte și hainele oferite în dar, era o tradiție veche după cum o arată o mărturisire din anii de domnie ai Sfântului Martir Constantin Brâncoveanu, ce împărțea „săracilor, după obicei daruri și haine, în Joia Mare”[8].

Un document important îl constituie și hrisovul lui Alexandru Ipsilanti (1774-1782, 1796-1797) emis la 10 decembrie 1775, în care se menționa înființarea *Epitropiei obștești*. La punctul 4 din document se face referire la casa de la Sfânta Mitropolie, un fond din care se distribuiau ajutoare săracilor, văduvelor, invalizilor și orfanilor.

Așadar, asistența săracilor era asigurată de Biserică, atât în ceea ce privește evidența cât mai exactă a lor, cât și în ceea ce privește ajutorarea eficientă a acestora. De pildă, într-un document din 1458, dat de Sfântul Ștefan cel Mare, se prevedea obligația pentru „toți săracii târgului Roman să asculte de Mitropolia noastră și alt jude să nu aibă a-i judeca afară de mitropolit sau protopopul lui, sau orânduitorul lui, sau pe târg, sau pe sate”^[9]. Măsura era luată cu scopul de a aduna săracii în jurul Bisericii pentru ca aceasta să-i cunoască – pe ei și dificultățile lor – în vederea ajutorării lor. Pe de altă parte, reiese că, această activitate era bine organizată, cu o ierarhie clar stabilită: mitropolit, protopop și „orânduitorul lui pe târg sau pe sate”.

Un alt reper din istoria filantropiei din Moldova îl reprezintă anul 1525, în perioada de domnie a lui Petru Rareș, când s-au împroprietărit cu lot de pământ infirmii din războaiele purtate de Ștefan cel Mare și Sfânt.

Când mica industrie ia amploare, odată cu dezvoltarea orașelor, apar și alte frății, de această dată, frății profesionale, cu un pronunțat caracter creștin, încurajând astfel meseriașii, acordându-le drepturi și privilegii. “Frățiile profesionale”, numite bresle constituie cele mai vechi organizații aflate atât sub patronajul Bisericii, cât și sub cel al Statului. Acestea s-au născut din necesitatea unei solidarități între practicanții aceleiași meserii. Perioada în care au luat ființă este cuprinsă între secolele al XVI-lea și al XVII-lea. Erau frății creștine organizate în jurul Bisericii, având un sfânt ocrotitor, la prăznuirea căruia participau toți membrii, acest aspect contribuind la unitatea comunității.

Instituții sociale aflate sub oblăduirea Bisericii

Considerat a fi primul de la noi din țară, azilul Doamnei Bălașa Brâncoveanu, era situat lângă biserica Sfânta Vineri (din Târgoviște).^[10] Așezământul din mahalaua Ceaușului David a fost întemeiat de Misail Monahul, probabil în 1763. De la începutul secolului al XIX-lea se păstrează o dovadă potrivit căreia Ghinea Speteanu întemeiază în Valea Scheilor^[11] o școală unde “învață copii de pomană”.

Printre cele mai frecvente forme de filantropie practicate, cunoscute în Biserica noastră, sunt primirea și adăpostirea străinilor, a pelerinilor și a călătorilor.

Toți cei care băteau la porțile mănăstirilor erau primiți și găzduiți cu multă dragoste, având conștiință că primesc și găzduiesc pe Hristos Însuși, „căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc [...]” (Matei 25, 35 ș.u.). Mărturie în acest sens, înainte de toate, stă faptul că fiecare mănăstire are, până astăzi, case sau chilii cu destinație precisă pentru acest scop: arhondaricul.

Chiar dacă Biserica noastră a practicat acest mod de filantropie din cele mai vechi timpuri (deoarece atât porunca Mântuitorului, cât și practica bizantină sunt foarte vechi), sursele documentare referitoare la această slujire datează de mai târziu, din secolul al XVI-lea. Prima informație de acest gen, legată de xenodochiul (xenonul) de la Simindreni^[12] – Argeș, datează din 24 iulie 1542, din vremea lui Vladislav al III-lea.

Se observă din lecturarea pravilelor bisericești, destul de clar, că preotul devenea părintele orfanilor, iar comunitatea creștină, familia lor, deși mărturiile privitoare la această formă de filantropie sunt destul de sărace până în secolul al XVIII-lea.

Pe lângă grija comunității în mijlocul cărora trăiau orfanii, și mănăstirile s-au implicat în mod activ în această lucrare filantropică. Concret, mănăstirile de călugărițe preluau în grija lor fetele orfane, iar cele de călugări băieții orfani. În cazul în care aceste așezăminte aveau un număr mai mare de copii, ceea ce,

evident, necesita posibilități economice mai consistente, ierarhii și domnitorii ajutau material sau dădeau privilegii și scutiri de dări.

Amintim în acest sens prevederile Așezământului Sfântului Martir Antim Ivireanul care rânduia pentru orfani bani și haine[13]. Numeroși ierarhi se ocupau în cursul vieții, sau lăsau prin testament sume de bani pentru îngrijirea orfanilor, pentru trimiterea lor la studii, etc. De pildă, episcopul de Roman, Melchisedec Ștefănescu (1892-1979), lăsa prin testament ca în casele sale din fața Episcopiei să se înființeze o grădiniță pentru copiii din Roman și o școală de cântăreți, în care să fie primiți numai copiii orfani, întreținerea fiind gratuită[14].

Cei care s-au ocupat în mod sistematic de îngrijirea orfanilor, și despre care se păstrează informații, sunt mitropolitul Grigorie al II-lea (1760-1787) și domnitorul Alexandru Ipsilanti (1774-1782, 1796-1797). În timpul lor apare primul orfanotrofin din București. Acest așezământ avea, practic, două clădiri. Una se afla la biserica „Domnița Bălașa”[15], unde, așa cum prevedea hrisovul, urmau să locuiască orfanii de parte bărbătească, cealaltă, la Mănăstirea Tuturor Sfinților, pentru fetele orfane. Pentru că numărul orfanilor de la Mănăstirea Domnița Bălașa era mai mare decât capacitatea clădirii (100 de băieți), domnitorul, cu cheltuiala sa, a adăugat câteva camere „nefiind de ajuns cele dintâi”.

Slujirea filantropică în Biserica noastră, după cum se poate constata, este veche la fel ca Biserica însăși și odată cu organizarea statelor feudale și a mitropoliilor, slujirea filantropică a fost intensificată și dezvoltată, în funcție de necesitățile societății, iar mai târziu s-au fondat cu același scop, instituții social-medice reprezentate prin bolnițe.

Numeroase documente subliniază prezența în vechi mănăstiri precum: Cozia, Bistrița, Hurezi, Polovragi sau Câmpulung-Muscel, Putna, Pătrăuți-Suceava, Sadova, Simidreni, Neamț, Todireni, a bolnițelor, spitalele acelor

vremuri, unde slujitorii bisericii erau cărturari ce aveau și preocupări empirice în domeniul medical.[\[16\]](#)

Cea mai veche bolniță de pe teritoriul țării noastre se pare că ar fi cea de la Schitul Jghiabul, ridicată de Radu Negru la cca. 1383, iar în Moldova ar fi bolnița de la Mănăstirea Putna care se știe că a fost restaurată după două incendii, unul din anul 1484, iar cel de-al doilea din 1536. În Țara Românească cea mai veche atestată documentar este cea de la Bistrița ridicată de boierul Barbu Craiovescu (1497-1520).[\[17\]](#)

Odată cu creșterea populației, creștea și numărul bolnavilor, iar bolnițele existente nu mai făceau față, fapt pentru care s-au construit spitale, care au funcționat din inițiativa și grija Bisericii Românești. Astfel cele mai renumite spitale au fost: Spitalul Colțea, înființat în anul 1715[\[18\]](#); Spitalul Sfântul Pantelimon[\[19\]](#); Spitalul Gârlași – Buzău înființat în 1792[\[20\]](#); Spitalul Filantropia care a luat ființă în 1811; Spitalul Brâncovenesc fondat de Safta Brâncoveanu în 1835[\[21\]](#); Spitalul Obedeanu – Craiova 1737[\[22\]](#); Spitalul Dudești, 1795[\[23\]](#); Spitalul din Târgoviște 1822[\[24\]](#); Spitalul Dragomirna, 17 mai 1619, Moldova[\[25\]](#); Spitalul Sfântul Spiridon, 1734, etc.[\[26\]](#).

Din toate cele mai sus expuse, rezultă implicarea social-filantropică a Bisericii din secolele trecute, pentru sprijinirea celor aflați în diferite neputințe sau singurătăți. Perioada regimului comunist a văduvit Biserica de această misiune fundamentală a ei, dar după Revoluție, slavă Domnului, aceasta și-a reluat menirea dintru început, căci așa cum s-a arătat, Însuși Mântuitorul ne învață să avem grijă și compasiune de cei „mai mici ai Săi”.

pr. IOAN-VIRGIL BROTNEI

[\[1\]](#) *Credință pentru fapte bune*, Ed. Basilica, București, 2011, p.197

[\[2\]](#) *Ibidem*

[3] Arhimandrit lector doctor Emilian Nica, *Aduceți-vă aminte de înaintașii voștri*, Arhiepiscopia Iașilor între 1900-1948, Ed. Doxologia Iași 2009, p. 300-313

[4] Ibidem

[5] Florica Mănoiu, Viorica Epureanu, *Asistența Socială în România*, Ed. All, 1996, București, p. 10-13.

[6] Pr. Simion Reli, „Mila creștină în trecutul românesc”, în: *Luminătorul*, LXVI (1933), 6, p. 349.

[7] N.A.Bogdan, *Orașul Iași, monografie istorică și socială, ilustrată*, Ed. Tehnopress, Iași, 2004, p. 215

[8] Dinu Giurescu, „Condica de porunci a vistiriei lui Brâncoveanu, în: *Studii și materiale de istorie medievală*, vol.V, București, 1962, p. 457.

[9] Melchisedec Ștefănescu, *Cronica Romanului*, Ed. A. Bucovinei, p. I, p. 120

[10] Azilul de la Mățău, mai vechi, menționat, era tot pentru săraci, însă pentru săracii infirmi, așa cum am arătat deja, pentru oștenii care căpătau unele infirmități în timpul luptelor. Cel de la Târgoviște, a fost înființat pentru săracii care nu aveau mijloacele materiale de a se întreține.

[11] Se consideră fără a exista doumente în acest sens, că localitatea amintită în document ar fi situată în județul Argeș.

[12] Când privește localizarea Simindrenului trebuie să spunem că nici până astăzi nu este exact cunoscută. Ea nu apare menționată în nici un alt document. Mai mult, nici chiar dicționarele geografice și topografice precum nici studiile de geografie istorică, nu amintesc de această localitate (cf. *Enciclopedia României*, vol. III, p. 1384)

[13] Pr. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. II, Ed. Trinitas, Iași, 2006, pp.132-133.

[14] Pr. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. III, Ed. Trinitas, Iași, 2008, p.149.

[15] Fiica lui Constantin Brâncoveanu a ctitorit în 1745, în curtea caselor lui Lambrino (ea fiind soția lui Manolache Lambrino), o biserică cu hramul Botezul Domnului, pe care o înzestrează cu moșii, vii ș.a., iar un dascăl al bisericii trebuia să învețe carte pe copii. În 1751 a ridicat o nouă biserică, cea dinainte rămânând un simplu paraclis. Moartea survenită între timp a făcut ca dorința ei (cunoscută de cei apropiați) „de a ridica un orfanotrofion, xenotrofion, să ție școală pentru învățătura celor ce vor să se preoțească, să mărite fete sărace, fără părinți” să rămână nerealizată. Domnitorul Alexandru Ipsilanti a destinat cea de-a doua mănăstire, zidită în 1751, să fie „orfanotrofion pentru copii parte bărbătească, ca să locuiască în mănăstirea Domniței Bălașa, iar partea femeiască să locuiască în mănăstirea Tuturor Sfinților” (cf. Pompei Samarian, *Medicina și farmacia...*, p.68).

[16] Dr. Gheorghe Brătescu, *De la bolnița mănăstirească la spitalul civil*, p.14, apud. Valeriu Bologa, „Fapte și oameni din trecutul medicinei din patria noastră”, 1962, București, p 27.

[17] Pompei Samarian, *Medicina și farmacia în trecutul românesc (1382-1775)*, Călărași, 1935, vol.I, p. 56.

[18] Constantin C. Giurescu, *Histoire chronologique de la Roumanie*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1976, p. 132.

[19] Idem 230, pag. 108

[20] Pr. Radu Antofie, în: *Glasul Bisericii*, 9-10/1965

[21] V.Gomoiu, V. Plătărescu, *Centenarul spitalului Brâncovenesc (1835-1937)*, București, 1937, p 11.

[22] Acest spital a avut o existență scurtă

[23] G. Barbu, *Spitalul de ciurmați*, Dudești, p. 139, apud V. L. Bologa, *Fapte și oameni...*, p. 213.

[24] Spital de scurtă durată a căpătat o altă destinație.

[25] Pompei Samarian, *Medicina...*p.73, apud Alexandru I. Gonța, *Un spital de mănăstire la Putna*, p. 260.

[26] Cronicar, *Două sute de ani de la întemeierea așezămintelor spitalicești*, Spitalul Sfântul Spiridon din Iași”, în: *B.O.R.*, LXXV(1957), 1-2, p. 87

SFATURILE DUHOVNICEȘTI ALE SFÂNTULUI PAISIE DE LA NEAMȚ PENTRU OMUL CONTEMPORAN

Sf. Paisie Velicikovski nu a fost un povățuitor - prin cuvânt și pilda vieții sale - doar pentru monahi, ci a fost un neobosit îndrumător și povățuitor al mirenilor, care îl căutau foarte des. Povețele date mirenilor de către acest mare duhovnic au o importanță neștirbită pentru toate veacurile.

Întrucât viața și minunile Sf. Paisie Velicikovski au fost foarte bine sistematizate de către Ciprian Voicilă, acest psiholog și sociolog de mare valoare, m-am gândit să spicuiesc din capitolul cărții scrise de dânsul („Sf. Paisie de la Neamț. Viața, minunile, sfaturile duhovnicești”), îndrumările care ne privesc pe noi, toți creștinii ortodocși.

«În scrierile sale care ne-au rămas de la Sf. Paisie Velicikovski - spune Ciprian Voicilă - găsim o învățătură duhovnicească importantă și eficace pentru creștinul contemporan, supus permanent, pe de o parte, încercărilor inerente vieții în societate, iar pe de alta, ispitelor specifice societății globaliste, de

consum. Mireanul, spre deosebire de monah, nu poate cultiva virtutea ascultării permanente de un stareț, nici virtutea neagoniselii (sărăciei de bună voie). În schimb, poate dobândi prin lupta cu sine cele zece virtuți fără de care - ne învață Sf. Paisie – nimeni nu se poate mântui»1). Foarte interesantă mențiune: <în lupta cu sine>! Aceasta este cea mai grea luptă. Dar să vedem, care sunt aceste zece virtuți despre care vorbește Sf. Paisie?

Virtuțile necesare mirenilor pentru dobândirea mântuirii sunt următoarele:

1.credința; 2.dragostea; 3.postul; 4.înfrânarea; 5.privegherea (trezvia); 6.rugăciunea; 7.smerenia; 8. liniștirea îmbinată cu tăcerea; 9.nelăcomia de bunuri materiale și 10. chibzuința.

Vom aminti doar chintesența acestor învățături.

1.Credința. După învățătura Sf. Paisie, credința constituie condiția necesară pentru dobândirea tuturor celorlalte virtuți. Creștinul: «...se întărește în toate faptele sale slăvite și minunate prin credință... De voința noastră depinde slăbirea, sau întărirea credinței»2)

2.Dragostea. După învățătura Sf. Paisie, dragostea față de Dumnezeu și față de oameni trebuie să fie nefățarnică. «Numai prin dragoste sunt îndeplinite poruncile și se duce o viață bineplăcută lui Dumnezeu... Cine trăiește în dragoste, în Dumnezeu trăiește. Unde este dragoste, acolo este Dumnezeu»3)

3.Postul. Sf. Paisie ne propune mai multe grade de postire, în funcție de măsura fiecărui nevoitor, de râvna dar și de constituția fizică a fiecărui nevoitor. «Unii sunt puternici, iar alții neputincioși, unii sunt ca fierul, alții ca arama, iar alții ca ceara»4). Cea mai înaltă treaptă a postului - învață el – este aceea când «...mâncăm puțin, o dată pe zi și să ne ridicăm, încă flămânzi de la masă»5). Deși ne propune un post cumpătat, totuși Sf. Paisie ne îndeamnă, spunând: «Inima nu poate fi păstrată în curățenie fără a se mârșăvi, dacă ea nu

poate fi înfrânată prin post. Este cu neputință de păstrat sfințenia fără post, trupul nu se va supune sufletului pentru săvârșirea faptelor duhovnicești... Noi vom ține totdeauna post, fiindcă postul curăță trupul, hrănește și întărește rugăciunea, o face puternică și ea se înalță din gură ca para focului. Unită cu postul, rugăciunea îi arde pe demoni, astfel că ei nu se pot apropia, de parcă ar exista un cuptor fierbinte și nu pot să facă vreo scârnăvie sufletului curat»6).

4.Înfrânarea. Prin cultivarea acestei virtuți, creștinul se ferește de lăcomia pânteceului și de îmbuibare.

5.Privegherea (trezvia). Deși despre această virtute se vorbește mai ales în sânul vieții monahale, totuși ea este foarte trebuincioasă și mirenilor. «Veghea cu judecată curăță mintea de gânduri împrăștiate, o face ușoară și o îndreaptă spre rugăciune... Veghea cumpătată înveselește inima»7).

6.Rugăciunea. Privitor la virtutea rugăciunii, Sf. Paisie insistă foarte mult asupra <Rugăciunii lui Iisus>, sau< Rugăciunea inimii>, prin care a reușit să se facă cunoscut atât românilor, cât și lumii întregi. Sf. Paisie nu recomandă practicarea acestei rugăciuni doar monahilor, ci tuturor mirenilor, căci: «Aceasta este fapta comună a oamenilor și a îngerilor. Cu această rugăciune, oamenii se apropie repede de viața îngerească... Nu este o armă care să nimicească mai puternic pe demoni; ea îi arde, precum focul arde mărăcinii. Această rugăciune ca focul îl aprinde pe tot omul și îi aduce nespusă bucurie și veselie, încât el, datorită bucuriei și fericirii, uită de această viață și consideră gunoi și cenușă totul în veacul acesta»8).

Prin această recomandare pe care o face Sf. Paisie mirenilor, el împlinește îndemnul Sf. Ap. Pavel, care ne spune: «Rugați-vă neîncetat» (1 Tes.5,17).

7.Smerenia. În înțelesul starețului de la Neamț, smerenia este temelia mijlocul și finalitatea vieții duhovnicești.

8.Liniștirea, îmbinată cu tăcerea. Privitor la cultivarea acestei virtuți, mireanul este îndrumat să se abțină de la clevetire, de la vorbirea de rău a aproapelui și de la grăirea în deșert. Iată ce spune Sf. Paisie: «Cine își înfrânează limba, acela își înfrânează și trupul. Cine își stăpânește limba, va scăpa de orice rău ce provine de la limbă. Limba este un rău neînfrânat. Mulți au căzut de ascuțișul sabiei, dar mai mulți din cauza limbilor, pentru că limba este sabie cu două tășuri, care pe nesimțite înjunghie trupul și sufletul vorbăreților în deșert în adunările deșerte»9).

9.Nelăcomia de bunuri materiale. Această virtute se opune iubirii de arginți. «Să fugim de iubirea de arginți și de alte lucruri ca de la răgetul leului, fiindcă ea preface blândețea și smerenia omului în mânia nemiloasă și ținare în minte a răului, iar pe om îl preface în animal»9). După învățătura Sf. Ap. Pavel, iubirea de arginți este idolatrie (Col.3,5).

10.Chibzuința sau Discernământul. Cultivarea acestei virtuți este atât de necesară unei vieți bineplăcute lui Dumnezeu, căci: «Fără chibzuință chiar și bunătatea duce la rău și astfel se preface în rău»10).

«Fără aceste zece virtuți este cu neputință a te mântui, dar dintre ele trei sunt capitale în viața creștinului: postul, adică înfrânarea cumpătată și neschimbătoare, însușirea neîntreruptă a Sf. Scripturi și Rugăciunea lui Iisus, spusă cu atenția minții la cuvintele rugăciunii și păstrarea ei în adâncul inimii»11).

Cuvânt de mare apreciere la adresa Sf. Paisie îl are Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, considerându-l un dar pentru România. «Ucraina a dăruit României pe Sf. Paisie Velickovski, iar România a dăruit Ucrainei pe Petru Movilă». Știm bine care a fost aportul acestor mari doi sfinți. Ce mare rol a jucat Petru Movilă, mitropolit al Kievului, elaborând Catehismul ortodox în anul 1640 care a fost întărit de Sinodul de la Kiev, în anul 1642, atunci când Ortodoxia a fost foarte încercată!

Despre aportul Sf. Paisie Velicikovski are cuvânt foarte profund marele Nichifor Crainic. La sfârșitul cărții < Autobiografia și viețile unui stareț> el spune următoarele: «Eu sunt absolut sigur că, dacă Mântuitorul nu ne-a pedepsit pentru prăbușirile morale și nevredniciile ce au urmat și dacă El a acoperit de slavă neamul nostru, ridicându-i toate umilințele istorice, această bogată îndurare i-a fost cucerită de veacul transfigurat al paisianismului. E veacul de aur al Ortodoxiei românești».

Pr. Vicar Nicolae Lauruc

Bibliografie

- 1.Ciprian Voicilă , Sfântul Paisie de la Neamț. Viața, minunile, sfaturile duhovnicești, editura Meteor Publihing, 2016, pag. 138;
2. Ibidem, pag.138
3. Ibidem, pag.139
- 4.Ibidem,pag.139-140
- 5.Ibidem, pag.140
- 6.Ibidem, pag.140
- 7.Ibidem, pag.141
- 8.Ibidem, pag.142
- 9.Ibidem, pag.142-143
- 10.Ibidem, pag.143
- 11.Ibidem.pag.143-144

SFÂNTUL PAISIE VELICKOVSKI – PĂSTRĂTOR AL RÂNDUIELII CĂLUGĂREȘTI ATONITE

Ucenicul Sfântului Vasile de la Poiana Mărului, cuviosul Paisie este una dintre cele mai importante personalități a vieții bisericești din secolul al 18-lea, ecourile activității sale resimțindu-se și în veacul următor trecerii sale la cele veșnice.

Cuviosul Paisie de la Neamț s-a născut în Ucraina în anul 1722, în orașul Poltava, în familia protoiereului Ivan Velickovski, primind la Botez numele Petru.

După cei patru ani în care a urmat cursurile Academiei Teologice din Kiev (întemeiată de mitropolitul moldovean Petru Movilă), și-a început nevoința monahală la Mănăstirea Medvedevski, unde a fost făcut rasofor și a primit numele de Platon.

Ulterior au urmat șederile la Mănăstirea Pecerska, schiturile Dălhăuți, Trestieni – Râmnicu Sărat și Cârnău, ajungând în cele din urmă la Poiana Mărului, unde a învățat regula isihastă athonită și limba română de la Sfântul Vasile, iscusit dascăl al rugăciunii.

Căutarea duhovnicească din Athos

La 4 iulie 1746, împreună cu ieromonahul Trifon, ajunge la Muntele Athos, la Mănăstirea Pantocrator. Căutându-și un îndrumător duhovnicesc, merge pe la mai mulți monahi athoniți și, negăsind pe nimeni care să corespundă așteptărilor sale spirituale, alege să viețuiască singur. Se nevoiește timp de patru ani singur într-o chilie singuratică. Aici cunoaște rugăciunea inimii și se hrănește duhovnicește din textele Sfinților părinți.

În 1750 vine în Muntele Athos cuviosul Vasile de la Poiana Mărului, care-l călugărește, schimbându-i numele în Paisie. Datorită râvnei sale duhovnicești începe să aibă ucenici pe care îi povățuiește în trăirea isihastă. Crescând numărul membrilor obștii sale, sunt nevoiți să se mute la Schitul „Sfântul Constantin” al Mănăstirii Pantocrator, după cum arată părintele profesor Ion Vicovan, iar în 1758 este hirotonit preot. Pentru că numărul ucenicilor a crescut, este nevoit să se mute la Schitul „Sfântul proroc Ilie”, unde se nevoiește până în vara anului 1763, adunând în jurul său mulți călugări români, ucraineni și ruși.

În urma greutăților materiale și a lipsei spațiului pentru numărul în creștere de ucenici, hotărăște să vină în Țările Române. Lăsând la Schitul „Sfântul Ilie” un număr însemnat de monahi, pleacă împreună cu 64 de ucenici din Muntele Athos, pe două corăbii, în anul 1763. Au trecut întâi pe la Constantinopol, iar apoi au debarcat pe pământ românesc, la Galați. De aici au mers la Schitul Vărzărești. Împreună cu duhovnicii Visarion și Gheorghe, cuviosul Paisie vine la București și cere o mănăstire de la Mitropolitul Țării Românești, care refuză să le ofere.

De aici pleacă la Iași, unde mitropolitul Moldovei, Gavriil Callimachi, le oferă Mănăstirea Dragomirna, unde rămân până în anul 1775. După anexarea Bucovinei de către Imperiul austriac sunt nevoiți să părăsească acest așezământ monahal. De la Dragomirna vin la Secu, având aprobarea mitropolitului Gavriil Callimachi. Aici rămâne patru ani, când domnitorul Constantin Moruzi îi oferă cuviosului Paisie stăreția celei mai importante lavre monahale din Moldova, Mănăstirea Neamț. Din acel moment și până la jumătatea secolului 20, mănăstirile Neamț și Secu au avut stăreție comună.

Din anul 1779, când ajunge cuviosul Paisie stareț la Mănăstirea Neamț, începe cea mai glorioasă pagină de istorie duhovnicească din cele peste 7 veacuri de existență a acestei vetre monahale. El va face din Mănăstirea Neamț cel mai important centru de spiritualitate filocalică și neoisihastă din lume. În

doar câțiva ani, obștea îndrumată de cuviosul Paisie va ajunge la peste 1.000 de ucenici, care erau români din Moldova, Muntenia și Transilvania, greci, ruși, ucraineni, bieloruși, sârbi, bulgari și necreștini convertiți și creștinați.

Rigoare de slujbă athonită și spovedanie zilnică

În mănăstirile din Moldova unde a viețuit, Sfântul Paisie a păstrat același regulament de viață monahală din Muntele Athos atât în ceea ce privește rânduiala sfintelor slujbe, cât și nevoița monahilor la chilie.

La biserică luau parte toți părinții și frații, afară de cei bolnavi sau cei trimiși la ascultări. El era primul care mergea la sfintele slujbe, rugându-se neîncetat.

Spovedania fraților obștii se făcea în fiecare seară, iar pentru cei mai sporiți, o dată la trei zile. Pentru aceasta, cuviosul Paisie a rânduit 24 de duhovnici care spovedeau și îndrumau duhovnicește întreaga obște, el însuși supraveghind bunul mers al celor două mănăstiri atât în cele duhovnicești, cât și în ascultările de obște, primind la chilia sa pe cei care veneau pentru sfat și binecuvântare.

Sfântul Paisie arată o grijă deosebită față de cei aflați în suferință și nevoi, ajutându-i și ocrotindu-i. El a fost un bun administrator al bunurilor obștii monahale pe care o conducea.

După cum arată Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, la Mănăstirea Neamț, cuviosul Paisie „a făcut o școală monahală, o școală de spiritualitate folositoare întregului creștinism ortodox, întregii Ortodoxii”.

Călugărul trăitor în obștea paisiană trebuia să accepte o sărăcie absolută, nefiind proprietar al nici unui lucru, nici imobil, nici animal, să petreacă în ascultare desăvârșită față de duhovnic și de stareț, să fie primul slujitor al celorlalți și ultimul în a-și purta de grijă și să caute neconținut întâlnirea cu

Dumnezeu prin participarea continuă la pravila de biserică, la pravila de chilie și prin citirea Sfintelor Scripturi.

Noutatea pe care o aduce Starețul Paisie în tradiția monahală este introducerea trăirii isihaste și a practicii Rugăciunii lui Iisus în viața de obște. Până la el, această rugăciune era considerată un mărgăritar aparținând doar vieții în pustnicie, iar coborârea minții în inimă, o practică imposibil de deprins fără o călăuză extrem de experimentată. Paisie invită pe toată lumea, monahi sau mireni, indiferent de existența unui ghid sau nu, să se apropie de această rugăciune și să o rostească neîncetat. Mai mult, el consideră educația metodică drept o condiție a elevării spiritului. Din poziția sa de stareț – păstor se ocupă de instruirea monahilor, instaurând o tradiție a predicilor de seară. De la începutul postului Crăciunului (15 noiembrie) și până în sâmbăta lui Lazăr (adică, până la intrarea în Săptămâna Patimilor), Paisie îi cheamă pe călugări în trapeză și, seară de seară, le citește fragmente din scrierile Sfinților Părinți, scrise de obicei în greacă, pe care apoi le tălmăcește pe loc, le explică, le exemplifică, le găsește un rost în viața de zi cu zi a mănăstirii. Ucenicii ascultă, întreabă, primesc răspunsuri și, mai ales, țin minte. O seară discuțiile au loc în slavonă, altă seară au loc în română. Cei care cunosc bine ambele limbi sunt bineveniți în toate serile. Prin discuții, monahii se apropie mai mult de adevăr. O veritabilă grădină a lui AKADEMOS, slavono-română, hrănindu-se din texte grecești, în nordul Moldovei!

La Mănăstirea Neamț, în timpul stăreției cuviosului Paisie are loc reînnoirea isihastă cunoscută în istorie și sub numele de paisianism. Acest curent monahal a descoperit culturilor est-europene profunzimea și frumusețea Filocaliei, pe care el a tradus-o în slavo-rusă, după cum arată părintele academician Mircea Păcurariu.

El a urmărit, potrivit părintelui profesor Ion Vicovan, „reorganizarea după principiile patristice a vieții cenobitice, anume:

- a. Isihasmul (prin introducerea acestuia în viața de obște);*
- b. Studiul scrierilor Sfinților părinți (prin care s-a pus în lumină patristică valoarea rugăciunii neîncetate și a vieții duhovnicești în obște);*
- c. Rânduiala vieții călugărești (aceasta cuprindea viața în obște; o disciplină severă, în spiritul părinților; preocupare pentru cultura teologică a călugărilor; îndeletnicirea cu diferite meșteșuguri)”.*

Paisianismul a influențat mănăstirile de la noi, dar și pe cele din lumea ortodoxă, mai ales pe cele din spațiul Imperiului țarist. Mișcarea sa de reînnoire isihastă a avut o mare influență în spațiul Ortodoxiei ruse. Paisianismul a influențat peste 100 de mănăstiri și schituri din eparhiile Bisericii Ortodoxe Ruse.

Eforturile sale au contribuit la o reînnoire dinamică a vieții monahale isihaste, influențând monahismul ortodox din secolul al XVIII-lea. Mulți din proprii săi ucenici (dintre care unii au devenit la rândul lor maeștri spirituali), au dus învățăturile și misiunea lui în Rusia, unde au fondat noi mănăstiri dedicate tradițiilor isihaste. El a exercitat o influență imensă asupra monahilor de la Mănăstirea Optina, atât prin traducerile sale, cât și prin ucenicii săi precum Fiodor Ușakov. Traducerea Filocaliei, realizată de Paisie, a fost una dintre cărțile preferate ale lui Serafim de Sarov, care a primit binecuvântarea de a merge la Sarov pentru a primi învățături spirituale de la Dosoftei din Kiev, ucenic al lui Paisie.

Părintele academician Mircea Păcurariu arată că „tradițiile paisiene s-au răspândit în mănăstirile Valaam, Solovăț, Alexandru Sfirski și Lavra Alexandru Nevski din Petersburg; în centrul Rusiei la sihăstria Optina, în mănăstirile Briansk, Simonov și Novospask, ultimele două în Moscova; iar în sud, la mănăstirile Ploșteansk, Lavra Pecerska din Kiev...” Astfel, paisianismul a influențat decisiv viața monahală și cultura ortodoxă prin aceste centre monahale cu mare influență duhovnicească.

Unele dintre preocupările de căpătâi ale cuviosului Paisie au fost copierea și traducerea scrierilor Sfinților Părinți din vechime, pe care le-a folosit ca ghid permanent în viața spirituală. Practica ascezei aspre, preluată de la Muntele Athos, împletită cu citirea cărților ascetice ale părinților filocalici, a fost continuată în timpul păstoririi sale la mănăstirile din Moldova, unde a început „din limba elinească în cea slavonă și moldovenească” a scrierilor patristice.

Prin instituirea acestor reguli, Sfântul Paisie de la Neamț a exercitat o influență duhovnicească însemnată asupra multor mănăstiri și schituri din Moldova și Țara Românească: Dragomirna, Secu, Neamț, Agapia, Văratec, Bisericiani, Râșca, Vovidenia, Pocrov, Tarcău, Cernica, Robaia, Căldărușani.

Sfântul Cuvios Paisie de la Neamț a extins opera mentorului său, Sfântul Vasile de la Poiana Mărului, reușind, după cum afirma părintele Elia Citterio, să reconcilieze spiritualitatea isihastă cu spiritualitatea chinovială. Promovarea noului stil de viață, ce presupune împletirea practicării ascezei cu studierea scrierilor filocalice, este moștenirea pe care Sfântul Paisie a lăsat-o Bisericii Ortodoxe și care a influențat monahismul din întregul spațiu ortodox în secolele al 18-lea și al 19-lea.

pr. Cinar Gheorghe

Bibliografie

Eugen Procopan, *Paisie Velicicovschi 1722-1794. Schiță istorică despre viața și opera sa*, în RSIAB, an. XXIII, 1933, p. 161 -262 (în extras, Chișinău, 1933, 102 p.);

Prot. Serghie Cetfericov, *Paisie, starețul mănăstirii Neamțul din Moldova. Viața, învățătura și experiența lui asupra Bisericii Ortodoxe*. Traducere din rusește de Nicodim (Munteanu), Neamț, 1933, 431 p. (ea. a II-a, Neamț, 1940-1943, 416p.);

Pr. Nicolae M. Popescu, *160 de ani de la moartea lui Paisie Velicicovschi*, în MO, an. VII, 1955, nr. 1 -2, p. 41 -47;

Pr. Paul Mihail, *Starețul Paisie de la Neamț înnoitorul monahismului*, în MMS, an.XXXVIII, 1961. nr. 5-6, p. 409-417;

Petre I. David, *Cuviosul Paisie cel Mare (Velicicovschi), un desăvârșit monah român. Noi cercetări și ipoteze. în BOR*, an. XCIII, 1975, nr. 1-2, p.162- 193 (,și extras, 32 p.);

Mircea Păcuraru, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, II, București, 1981, p. 580 584 (ed. a II-a, București, 1993);

Ierom. Ioanichie Bălan, *Pateric Românesc*, București, 1980, p. 232-259;

Pr. Elia Citterio, *Autobiografia și Viețile unui stareț*, Ediție îngrijită și prezentată de pr. Ioan Ică Junior, Deisis, Sibiu, 2015.

<https://doxologia.ro/vietile-sfintilor/sinaxar/academiile-monahale-intemeiate-de-sfantul-paisie-de-la-neamt>

Dicționarul Teologilor români – Sfântul Paisie (Velicicovschi), stareț, îndrumător al vieții monahale în Moldova.

Pr. Ciprian Florin Apetrei – Cuviosul Paisie de la Neamț, reînnoitorul isihasmului

SFÂNTUL PAISIE VELICKOVSKI, UCRAINEAN DE ORIGINE, REPREZENTANT DE SEAMĂ AL ISIHASMULUI ROMÂNESC, UCENIC AL SFÂNTULUI VASILE DE LA POIANA MĂRULUI

„Nimeni nu poate venera cu adevărat sau imita ceea ce nu cunoaște. Rememorarea vieții și învățăturii unui sfânt este o condiție esențială și o parte integrantă a venerării și a transmiterii memoriei sale în Biserică sub forma unei predanii vii”^[1] (diac. Ioan I. Ică jr.)

Stareții Vasile și Paisie – Itinerar biografic

Născut în Poltava, în 1692, Cuviosul Vasile s-a refugiat în Țările Române (Dălhăuți, Poiana Mărului), alături de alți monahi, din cauza persecuției la care era supus monahismul pe teritoriul Ucrainei. Aici a petrecut până la moartea sa, în anul 1767, la vârsta de 75 de ani. Stabilirea Poltavei ca loc al nașterii sale nu

poate fi făcută cu certitudine, deși e cea mai probabilă variantă. Teoriile conform cărora Vasile ar fi fost un văr de-al lui Paisie, ori că ar fi de origine română nu au niciun temei documentar. Înainte de a veni în Țările Române petrecuse câțiva ani în sihăstria din Munții Moșenski, din zona Kievului.

În partea teritoriului ucrainean aflată sub ocupație poloneză ortodoxia era persecutată de către autoritățile catolice, în timp ce în ținuturile ocupate de către ruși, cât și pe întreg teritoriul Imperiului Rus, ‘Regulamentul Duhovnicesc’ din 1721, al lui Petru cel Mare, urmat de ‘Proclamația monahismului’, din 1724, limitau drastic viața monahală, lichidând schituri și, forțând, astfel, emigrarea monahilor, refugiarea lor în alte țări. În Țările Române, aceștia au găsit un climat prielnic.

În Țările Române se stabilește inițial la Schitul Valea Șchiopului, ajungând apoi la Dălhăuți, unde va fi hirotonit preot în 1715, devenind mai apoi stareț. Datorită numărului crescând de viețuitori, numește alt stareț, trimite unii monahi la schituri din apropiere iar el, alături de 12 călugări pune bazele schitului Poiana Mărului. Așezat la granița dintre Buzău și Vrancea, pe raza localității Jitia (viață), Schitul Poiana Mărului are o istorie zbuciumată ce se întinde pe perioada a trei secole. În ciuda incendiilor care au distrus baza materială a acestui schit, din prisma intensei vieți spirituale, el va fi cunoscut ca 'al doilea Athos'. Apogeul vieții spirituale coincide cu perioada în care aici a stărețit Cuviosul Vasile. Schitul era neînchinat, poate pentru că starețul era de origine slavă iar schitul nu deținea terenuri, monahii viețuind destul de sărăcăcios. Nicolae Iorga afirmă chiar, că Vasile ar fi fost unul din ucenicii și următorii Sf. Mitropolit Dimitrie al Rostovului care, la sfârșitul sec. 17 s-au refugiat în Principatele Române.

Cu timpul ajunge să aibă sub conducerea sa duhovnicească 11 schituri, pe care le vizitează periodic, le îndrumă, sau le trimite din scrierile sale, o raritate în tradiția isihastă românească. Acesta e momentul în care îl întâlnește pe tânărul rasofo Platon (viitorul stareț Paisie) la Trăisteni.

În 1750 ajunge la Muntele Athos, unde îl va tunde în monahism pe Platon/Paisie. Motivul deplasării sale la Athos era documentarea pentru lucrarea „Despre înfrânarea de la mâncăruri”, pentru care a primit binecuvântarea, în 1749, de la Patriarhul Silvestru al Antiohiei, în prezența Domnitorului Constantin Mavrocordat, la București.

La Poiana Mărului starețul Vasile a înființat un mic scriptorium în care se copiau textele sfinților părinți. Din acest motiv niciun alt schit românesc nu a mai avut o influență atât de mare în sfera culturii duhovnicești ca și Poiana Mărului. Biograful lui Paisie, Tachiaos, îl numește: “cel mai profund cunoscător al literaturii ascetice și mistice bizantine tradusă în limba slavonă până în vremea sa.”^[2]

În 1767 se mută la Domnul, nu înainte de a lăsa un testament duhovnicesc, prin care împarte scrierile păstrate în mănăstire călugărilor de origine română și celor de origine slavă, îndemnându-i ca după moartea sa, cei slavi să se mute la un alt schit iar la Poiana Mărului să rămână doar monahii români.

Nu putem cunoaște cu exactitate cât de bogată fusese biblioteca schitului în timpul vieții starețului Vasile. În 1867^[3] mai existau 543 de volume, în condițiile în care după moartea sa, așa cum a dorit el, biblioteca a fost împărțită în două, iar mai apoi biserica de lemn ctitorită de către starețul Vasile, cu sprijinul domnitorului Constantin Mavrocordat, 1730-1733, a ars, împreună cu majoritatea manuscriselor în timpul războiului ruso-turc (1768-1774).

În „Viața” Sf. Paisie, publicată la Optina în 1847, editorii îl numesc pe Vasile „povățuitorul, tovarăș de drum și prieten” al lui Paisie. Este prima dată când sunt tipărite Introducerile starețului Vasile, iar integrarea lor într-un volum despre viața starețului Paisie sugerează continuitatea învățăturilor sale. Aceste „Introduceri” ale starețului Vasile reprezintă o adevărată cheie a Filocaliei, lectura lor fiind recomandată pentru o mai bună înțelegere a mesajului Filocaliei.

Sf. Ignatie Brianceaninov recomanda „Introducerile” starețului Vasile astfel: “Scrierile starețului Vasile pot și trebuie să fie văzute drept cea dintâi carte spre care trebuie neapărat să se îndrepte oricine dorește să practice cu succes rugăciunea lui Iisus în timpul nostru. Starețul își numește scrierile predoslovii sau introduceri; e genul de lectură care pregătește calea pentru studiul părinților greci.”^[4]

Sf. Teofan Zăvorâtul le recomandă, la rândul său: “Citești Filocalia? Bine. Nu te lăsa însă descurajat de scrierile lui Ignat și Calist Xanthopol, Grigorie Sinaitul sau Nichifor. Încearcă să vezi dacă n-are ceva ‘Viața starețului Paisie

Velicikovski'. Ea cuprinde prefețele alcătuite la unele cărți ale 'Filocaliei' de starețul Vasile de la Poiana Mărului. Ele explică locul tehnicilor mecanice în rostirea rugăciunii lui Iisus, și te vor ajuta și pe tine să înțelegi corect totul.”[5]

Prin „Introducerile” sale, Cuviosul Vasile stârnește interesul pentru redescoperirea și studiul scrierilor isihaste clasice. Pune foarte mare accent pe scrierile sfinților părinți, considerându-le un veritabil îndrumar. În introducerea la Grigorie Sinaitul, de pildă, spune că Scripturile și Sfinții părinți pot compensa lipsa unui îndrumător duhovnicesc: “Dacă nu ne e cu putință să găsim un bătrân iscusit în cuvânt și faptă după modelul Sfinților Părinți, atunci în singurătate și liniștire fiecare trebuie să ne luăm sfat duhovnicesc din Învățăturile și povățuirile Sfinților Părinți și pe ei să-i întrebăm despre fiecare lucru și virtute.”[6] Aceeași recomandare, preluată fără îndoială de la starețul Vasile, o găsim și în „Autobiografia” starețului Paisie, el spunând: „în lipsa unui părinte duhovnicesc, să avem, drept povățuitor pe Dumnezeu și Învățăturile Sfinților Părinți.”[7]

Paisie Velicikovshi s-a născut în 1722, în familia protopopului de Poltava, destinat să slujească la aceeași biserică la care slujiseră bunicul său, tatăl său, iar după moartea prematură a acestuia, fratele său mare, Ioan. Tânjind după o viață monahală retrasă, abandonează studiile de la Academia duhovnicească din Kiev, la vârsta de 17 ani. Peregrinează pe la mai multe mănăstiri din zona Kievului, fiind făcut rasofor, cu numele Platon (1741) la Mănăstirea Medvedovski, închisă mai apoi, de autoritățile poloneze, pentru refuzul de a accepta uniația. Pleacă, împreună cu prietenul și colegul său Alexie, spre Moldova, unde un ucenic al lui Vasile, părintele ucrainean Mihail, îl trimite la schitul Dălhăuți. Între 1743-1746 petrece în schiturile din zona Buzăului, iar la Trăisteni îl întâlnește personal pe Vasile, însă refuză invitația acestuia de a merge la Poiana Mărului, știind că dorea să îl hirotonească, ceea ce Platon/Paisie refuză, neavând vârsta canonică. Este impresionat de Vasile, căruia îi face o frumoasă caracterizare în „Autobiografie”: „fără egal în

Scripturi, Părinți și canoane.”[8]. Datorită faptului că a refuzat să se alăture comunității monahale de la Poiana Mărului, Paisie este considerat ucenic indirect al starețului Vasile[9]. Însă absența sa din mijlocul viețuitorilor de la Poiana Mărului nu l-a împiedicat cu nimic să preia și să îmbogățească moștenirea Cuviosului Vasile.

În 1746 pleacă la Athos, unde va rămâne 17 ani. În 1750 e vizitat de starețul Vasile, care venise să se documenteze despre interdicția monahilor de a consuma carne și îl tunde în monahism, cu numele Paisie. În 1758 e hirotonit preot. Treptat i se alătură ucenici români și slavi, iar datorită numărului crescând de monahi de pe lângă el, se întoarce în Țările Române, inițial la Dragomirna. În 1765 e vizita de fostul coleg de școală și prieten Alexie, care îl îmbracă în schimba mare, înainte de a se stabili la Poiana Mărului. În 1775 comunitatea paisiană se mută la Secu, iar în 1779 la Neamț. Până la sfârșitul vieții starețului Paisie (1794), Neamț devine un important centru duhovnicesc și de cultură teologică.

Foarte important de reținut din biografia Sf. Paisie este faptul că el niciodată nu s-a rușinat de originea lui ucraineană. În scrisoarea alături de care înainta Mitropolitului Gavriil Calimachi „Așezământul” de la Dragomirna (1763), Paisie numește Rusia Mică (Ucraina) „patria mea.”[10] Iar în „Autobiografia” sa ține să descrie și primii săi ani de viață în „preaslăvitul oraș malorusian (ucrainean) Poltava.”[11] Chiar motivul pentru care își scrie „Autobiografia”, cocentrându-se pe anii tinereții, este de a demonstra că nu are origini rusești și nici nu venise ca spion rus în Moldova. Aceasta în special datorită faptului că Moldova se afla sub ocupația Imperiului Rus (1789-1792), rușii aducând chiar un exarh al Moldo-Vlahiei, în persoana lui Ambrozie Serebrenicov, arhiepiscop de Poltava. Acesta îl va ridica pe Sf. Paisie la rangul de arhimandrit, însă starețul ucrainean recunoaște că a fost forțat să accepte acest rang. Poate că forțele de ocupație ruse îl vedeau ca un posibil aliat. Însă Paisie, prin motivația scrierii „Autobiografiei” respinge acest plan. Poate că și

această atitudine îl determină pe arhim. Ciprian Zaharia să afirme: „el este un malorosian, adică aparține acelei ramuri a lumii slave care este cea mai apropiată, ca structură sufletească, de firea românilor și cea mai apropiată istoricește de poporul român. Altfel nici nu s-ar explica asimilarea deplină a lui Petru Movilă în mediul kievean și a lui Paisie și paisianismului în cel moldovenesc.”^[12] Pe însăși lespede sa de mormânt stă scris: „Paisie Malorusiiianul”.

Isihasmul și Filocalia

Isihasmul, sau modul de viețuire monastică ce are ca scop liniștirea poate descrie întreaga tradiție monastică ortodoxă. Însă acest termen e folosit în special în legătură cu mișcarea de înnoire duhovnicească pornită de la Athos, în secolele XIII-XIV, prin Grigorie Sinaitul și Grigore Palama, prin folosirea rugăciunii lui Iisus. A doua mișcare de înnoire duhovnicească, tot centrată pe rugăciunea inimii, are loc în sec. XVIII, prin stareții Vasile, Paisie și Nicodim Aghioritul. Ambele momente au avut „drept expresie tipică valorizarea elementelor duhovnicești legate de universul Filocaliei.”^[13]

Părintele Ioanichie Bălan^[14] consideră că teritoriul României a fost mereu prielnic isihasmului, drept dovadă existența unui număr foarte mare, de-a lungul timpului de „vetre de sihăstrie”, centre care au ținut mereu viu focul isihasmului pe aceste meleaguri, în special începând cu secolele X-XI. Atracția pe care modul de viețuire isihast îl are asupra monahilor de pe teritoriul României este demonstrată de numărul mare de sihăstrie / schituri, comparativ cu numărul mănăstirilor. Datorită faptului că mulți monahi căutau să iasă din ritmul alert al muncii fizice impus de terenurile deținute de marile mănăstiri, pentru a se liniști, pentru a se dedica exclusiv rugăciunii, aceștia se stabilesc periodic sau permanent în preajma mănăstirilor. Cu timpul acolo apar chilii și câte o bisericuță, dând astfel naștere sihăstriilor. În secolul XVIII, de exemplu^[15] în Moldova erau 83 de schituri și 4 mănăstiri, iar în Țara Românească 93 de schituri și doar 14 mănăstiri.

Atât pentru Vasile de la Poiana Mărului, cât și pentru Paisie de la Neamț, viața isihastă are ca punct central rugăciunea lui Iisus, fiind modalitatea de a respinge gândurile în lupta duhovnicească. Pe starețul Vasile îl caracterizează faptul că nu pune accent pe tehnica psihosomatică impusă în practica rugăciunii inimii de către tradiția atonită în secolele XIII-XIV. Mai mult, el sfătuiește, ca o noutate, ca atenția să rămână „deasupra inimii”. Punerea Rugăciunii lui Iisus în centrul vieții monahale îl determină pe starețul Vasile să traducă și să facă cunoscute scrierile isihaste. Traducerile făcute în română și slavonă sunt de o mare calitate, la fel ca și manuscrisele. Grație acestei activități de traducere, starețul Vasile poate fi considerat primul dascăl al rugăciunii inimii, în Lumea Ortodoxă, în epoca modernă, precedându-i pe Paisie și Nicodim Aghioritul.[\[16\]](#)

Prin Introducerile sale Vasile propune o inițiere treptată în practicarea rugăciunii lui Iisus, susținând universalitatea ei, nu pentru a urmări vreun scop magic, viziuni, dar ca o armă a minții în lupta împotriva păcatelor și patimilor. El respinge astfel, mentalitatea greșită adoptată de unele medii ortodoxe, conform cărora rugăciunea lui Iisus, ca și Împărtășania ar trebui neglijate din cauza nevredniciei. El respinge astfel, indirect, condiția esențială, în unele medii monahale, ca această rugăciune să fie rostită doar de către cei care s-au despățimit. În schimb, starețul Vasile recomandă pocăință și atenția minții ca indispensabile pentru practicarea rugăciunii inimii.

În introducerea la cartea Sf. Grigorie Sinaitul, starețul Vasile afirmă că rugăciunea lui Iisus este pentru toți, călugări și mireni, fiind un mijloc de a ne curăța mintea.[\[17\]](#) Spre deosebire de acesta, Cuviosul Paisie a avut convingerea că scrierile filocalice erau destinate doar monahilor, temându-se ca mirenii neexperimentați să le ia în derâdere. E necesar ca acestea să fie citite cu smerenie și sub îndrumarea unui duhovnic, pentru că doar așa rugăciunea lui Iisus poate aduce un folos.[\[18\]](#)

Efortul starețului Vasile a fost desăvârșit de către Paisie de la Neamț, prin tipărirea Filocaliei slavone. Filocalia greacă a apărut la Veneția, în 1782, cea slavonă, la Sankt Petersburg, în 1793. În 1791, mitropolitul Sankt Petersburgului, Gavriil Petrov, prieten al starețului Paisie, ia inițiativa publicării Filocaliei slavone „Dobrotoliubie” și cere insistent manuscrisele lui Paisie. Acestea includeau și „Introducerile” Starețului Vasile (Introducerile la Sf. Grigorie Sinaiul, Isihie Ierusalimiteanul, Filotei Sinaiul, Cuvântul și Adaosul la Cartea Cuviosului Nil Sorski), însă nu ajung să fie incluse în forma tipărită.

Tipărirea Filocaliei în greacă și, după 11 ani, în slavonă, a avut o influență inegală în mediile ortodoxe respective : „dacă prin Macarie și Nicodim grecii au avut cartea Filocaliei, dar nu și o mișcare filocalică, în schimb românii, prin Paisie și ucenicii săi români au avut o școală și o mișcare filocalică, dar fără cartea Filocaliei, ceea ce a făcut să nu se poată vorbi despre un impact real al acestora în viața popoarelor grec și român în cursul secolului XIX.”[\[19\]](#)

Legătura dintre stareții Vasile și Paisie referitor la Rugăciunea inimii constă în faptul că Paisie reproduce argumentele starețului Vasile referitoare la rugăciunea inimii și o introduce în viața comunitară a marilor mănăstiri moldovene. Însă, spre deosebire de predecesor său, Paisie recomandă tehnica psihosomatică atonită în rostirea rugăciunii lui Iisus. Tradiția isihastă ulterioară pare să fi adoptat sfaturile starețului Vasile, atât în spiritualitatea românească (continuată, în special prin starețul Gheorghe de la Cernica, ucenic al lui Paisie) cât și în cea slavă (în special prin Ignatie Brianceaninov și Teofan Zăvorâtul).

Paisianimsul dispare din Țările Române, odată cu încetarea activității schitului de la Poiana Mărului și destrămarea comunității paisiene de la Neamț și Secu, după moartea lui Paisie, datorită neînțelegerilor dintre monahii de diverse etnii. De la Neamț călugării slavi pleacă spre Mănăstirea Noul Neamț, Prodromu, Tabor și Optina.

Stareții Vasile și Paisie – contestați

leșind în evidență prin activitatea lor duhovnicească, prin scrierile și traducerile la care lucrau neconținut, era inevitabil ca, la un moment dat, stareții Vasile și Paisie să nu fie contestați.

Prima acuzație care îi este adusă starețului Vasile, e că ar fi introdus inovații în viața monahală, prin rugăciunea inimii. Însă acesta scrie[20] că lipsa rugăciunii inimii din viața monahală nu este altceva decât o anomalie.

În 1749 e interogat la București de către Patriarhii Antiohiei, Alexandriei și Ierusalimului, referitor la învățăturile sale. Pentru aceasta fusese invitat în capitala țării Românești de către domnitorul Constantin Mavrocordat, semn că avea mulți contestatari. Însă cei trei patriarhi au dat mărturie, după discuțiile purtate cu starețul ucrainean, despre corectitudinea învățăturilor sale.

Paisie a fost contestat, la un moment dat, de monahul Teopempt de la Poiana Voronei, care susținea că învățăturile lui despre rugăciunea lui Iisus sunt invenții francmasonice, inovații introduse în învățătura ortodoxă. Paisie sugerează consultarea „Scării”, pentru că acolo apar pomenite numele sfinților părinți care au scris despre rugăciunea inimii, iar ‘Scara’ e o scriere tipărită mereu cu binecuvântarea Bisericii.

În vremurile noastre, importanța starețului Paisie a fost contestată chiar de către reprezentantul de seamă al teologiei românești, părintele Dumitru Stăniloae.

În timpul regimului Groza-Dej paisianismul a fost exploatat propagandistic ca exemplu de colaborare ruso-română. Dorind să răspundă acestei propagande, pr. Stăniloae minimalizează rolul lui Vasile și Paisie în istoria monahismului românesc. Tot în această perioadă circulau teorii, în mediile teologice ruse, conform cărora abia odată cu Paisie a apărut adevăratul monahism pe teritoriul României. Acestea ar fi motivele principale pentru care părintele Stăniloae manifesta reticență față de starețul Paisie. Tocmai de aceea el consideră paisianismul un curent slav contemplativ, individualist, căruia îi

opune cernicanismul, ale cărui baze le pune starețul Gheorghe, ucenic al lui Paisie timp de 24 de ani. Motivează spunând că acesta din urmă ar fi părăsit tocmai din această cauză Neamțul. Motivul real al plecării sale este, însă, dorința de a se retrage la Muntele Athos, comunitatea paisiană de la Neamț fiind, prea numeroasă pentru el.

Mai apoi, părintele Stăniloae, consideră prea permissive indicațiile celor doi stareți ucraineni referitor la practica rugăciunii inimii, bazându-se pe informații greșite referitoare la desconsiderarea rugăciunii comune a comunităților monahale. El îl acuză, astfel [\[21\]](#) pe starețul Paisie că ar fi considerat mai importantă rostirera rugăciunii inimii decât rugăciunile citite sau cântate în biserică de către toată obștea, nesocotind astfel disciplina care ar trebui să caracterizeze o comunitate monahală. Însă, părintele Stăniloae ignoră, cu sau fără intenție, tocmai regulile trasate de către stareți comunităților de la Dragomirna (1763) sau Secu (1778), așa-numitele „Așezăminte”. În „Așezământul” de la Dragomirna [\[22\]](#) starețul Paisie menționează explicit importanța săvârșirii Pravilei (slujbele zilnice din biserică) cu prezența obligatorie a întregii comunități, în frunte cu egumenul. Așezământul pune accent, chiar de la început pe viața comunitară și pe împărțirea sarcinilor și îndatoririlor în mănăstire. În ceea ce privește rugăciunea inimii, aceasta trebuie să fie “săvârșită iscusit și cu mintea în inimă” de către frați în chilii.

Poate că datorită autorității de care se bucura părintele Stăniloae, reticența sa față de învățăturile stareților Vasile de la Poiana Mărului și Paisie de la Neamț a descurajat percepția reală a importanței celor doi stareți ucraineni pentru teologia românească.

Preluând această reticență a părintelui Stăniloae, și mitropolitul Antonie Plămădeală, în „Dascăli de cuget și simțire românească” (1981) descrie paisianismul ca un experiment necaracteristic și trecător în istoria

monahismului românesc, punând accentul pe o contemplare individualistă, iar nu pe ascultare, smerenie și slujire.^[23]

Însă o simplă cercetare a „Așezămintelor” paisiene demonstrează contrariul, arătând că reticența față de Paisie și paisianism nu se bazează pe temeuri reale.

Concluzii

„Introducerile” lui Vasile s-au bucurat de o popularitate imensă în mănăstirile românești, demonstrând că tradiția isihastă românească a păstrat învățăturile lui Vasile și Paisie.

Legătura dintre stareții ucraineni Vasile și Paisie este atât de strânsă pentru că, în esență, eforturile lor se îndreptau în aceeași direcție, cu foarte mici deosebiri: „Paisie de la Dragomirna și Neamț a încercat să generalizeze și transpună în viața marilor mănăstiri cu viață de obște ceea ce Vasile recomanda și realiza în micile schituri de la cotitura Carpaților.”^[24]

Odată la câteva veacuri, în Lumea Ortodoxă apare câte un teolog care, profitând de toate circumstanțele prielnice, reușește să realizeze o adevărată sinteză teologică ce dă un adevărat imbold și vieții spirituale. De aceea părintele arhim. Ciprian Zaharia considera că „Paisie a fost omul providențial care a creat sinteza tuturor elementelor ce pluteau în aer și a tuturor posibilităților ce puteau fi folosite de un om cu darul deopotrivă al lucrurilor dumnezeiești și al celor practice, imediate, pământești. Ceea ce a realizat Paisie a fost sinteza între tradiția movileană a Ucrainei sale natale, între tradiția rusească, de la Nil Sorski până la Vasile de la Poiana Mărului, între tradiția românească și între marea tradiție atonită. Toate acestea pe temelia de granit a Sfintei și marii Predanii Ortodoxe, cuprinsă în tezaurul cugetării patriotice și a marilor scriitori bizantini din epoca post-patristică.”^[25]

Influența Starețului Paisie a fost atât de mare și atât de întinsă, încât Nichifor Crainic scria că secolul al XVIII-lea reprezintă „veacul de aur al

Ortodoxiei românești”[26], iar faima lui a trecut dincolo de mediile monahale și teologice. În romanul său „Frații Karamazov”, Dostoievski scrie : „Se pare că stărețismul ar fi renăscut la sfârșitul veacului trecut datorită unui vestit anahoret, Paisie Velicikovski, și ucenicilor acestuia.”[27]

pr. Marius N. Lauruc

Bibliografie

„La dottrina spirituale dello Starets Paisij. Eadiografia di una comunita”, în N. Kauchtschischwili, A.-A.I.N. Tachiaos e AA.VV., „Paisij, lo starec”, Comunita di Bose 1997, ed. Qiqajon

„Paisie de la Neamț. Autobiografia și viețile unui stareț, urmate de așezăminte și alte texte”, Editura Deisis, Sibiu, 2015

„Sfinții stareți Gheorghe și Calinic de la Cernica. Viețile, povățuirile, testamentele”, Editura Deisis, Sibiu, 2018

„Vasile de la Poiana Mărului. Introduceri în rugăciunea lui Iisus și isihasm”, Editura Deisis, Sibiu, 2009

Шумило, Сергій Вікторович – «Розвиток українсько-афонських духовно-культурних зв’язків у XVII – першій третині XIX ст.», Київ, 2021

[1] „Vasile de la Poiana Mărului. Introduceri în rugăciunea lui Iisus și isihasm”, Editura Deisis, Sibiu, 2009, p. 50

[2] Ibidem p. 246

[3] Ibidem p. 278

[4] Ibidem p. 21

[5] Ibidem

[6] Ibidem p. 100

[7] „Paisie de la Neamț. Autobiografia și viețile unui stareț, urmate de așezăminte și alte texte”, Editura Deisis, Sibiu, 2015, p. 24

[8] „Vasile de la Poiana Mărului...”, p. 18

[9] Ibidem p. 19

[10] „Sfinții stareți Gheorghe și Calinic de la Cernica. Viețile, povățuirile, testamentele”, Editura Deisis, Sibiu, 2018, p. 41

[11] „Autobiografia...” p. 107

[12] „Sfinții Stareți Gheorghe și Calinic...” p. 319

[13] „Vasile de la Poiana Mărului...” p. 301

[14] Ibidem p. 302

[15] Ibidem p. 313

[16] Ibidem p. 281

[17] Ibidem p. 97

[18] Ibidem p. 14

[19] Ibidem

[20] Ibidem p. 113

[21] „Sfinții Stareți Gheorghe și Calinic...” p. 284

[22] Ibidem p. 48

[23] „Vasile de la Poiana Mărului...” p. 26

[24] Ibidem p. 47

[25] „Sfinții Stareți Gheorghe și Calinic...” p. 310

[26] Ibidem p. 18

[27] Ibidem p. 31

SFÂNTUL PAISIE VELICIKOVSKI – INIȚIATORUL, ALĂTURI DE UCENICII SĂI, A PRIMEI TRADUCERI A FILOCALIEI ÎN LIMBA SLAVONĂ (publicată în anul 1793 la Moscova)

Personalitatea Sfântului Paisie Velicikovski a influențat viața monahală, deoarece a reînviat monahismul chinovial după modelul Sfântului Munte Athos, din secolul al XIV-lea. Mulți din ucenicii cuviosului Paisie reîntorși în Rusia au devenit la rândul lor buni povățuitori în cele mănăstirești încât în scurt timp au crescut o nouă generație de monahi, care se orientau nu numai spre nevoințele exterioare, dar mai ales pe cele interioare de curățire a minții, de a educa și a crește în sine acel duh al dragostei și smereniei, care dă sens tuturor nevoințelor exterioare.

Toți acești ucenici ai cuviosului Paisie, fie singuri, fie prin ucenicii lor, au avut o contribuție importantă pentru renașterea tradiției ascetice în diferite mănăstiri și pentru introducerea regulei chinovite, însă au fost și alți râvnitori ai monahismului, care se raportau la învățăturile Cuviosului, în urcușul lor duhovnicesc. Ucenicii cuviosului Paisie de la Neamț au încercat să introducă elementele vieții chinoviale atât în mănăstirile de obște, cât și în chiliile din păduri.

Sf. Paisie Velicikovski s-a nevoit la muntele Athos, de unde a și adus cele mai frumoase obiceiuri și rânduieli monahale. Astfel, Cuviosul Paisie, prin lucrarea și voința sa, a influențat incontestabil monahismul ortodox, atât prin traducerea cărților duhovnicești, cât și prin educarea unei pleiade de ucenici îmbunătățiți. Activitatea desfășurată i-a adus aprecierea și simpatia tuturor râvnitorilor monahismului rus, și nu numai.

În Athos, Sfântul Paisie a fost în avangarda renașterii spirituale: a îmbrățișat tabăra tradiționaliștilor în dezbaterile colivarilor și a readus la viață texte patristice vechi ascunse pe rafturi prăfuite ale bibliotecilor athonite.

Pe când se afla la Athos, după multe insistențe, din partea frățimii, Paisie a primit să fie hirotonit preot la vârsta de 36 de ani și să fie hirotesit duhovnic în anul 1758, de către ierarhul Grigorie Roșca.

Analizând activitatea de traducere a obștii paisiene, de remarcă, în acest context, sunt bunele cunoștințe de greacă și de latină ale monahilor români, care au corectat gramatical și lexical traducerile patristice slave în conformitate cu originalele grecești, aflate încă în manuscrise, cu două-trei decenii înainte de tipărire. Sf. Paisie și ucenicii săi au iubit foarte mult literatura filocalică, iar la Neamț a creat o adevărată școală de traducători. A aprofundat învățarea limbii române și a celei grecești, pentru a putea înțelege mai bine textele patristice, ba mai mult era și de o smerenie rară, învăța chiar și de la ucenicii săi, care au studiat în Tesalonic sau la Sf. Sava din București.

Monumentul cel mai impunător și mai important realizat de starețul Paisie Velicikovski în calitate de traducător, și singura sa operă tipărită în timpul vieții a fost, fără îndoială, versiunea slavonă a Filocaliei, intitulată Dobrotoliubie.

Filocalia a fost prima dată alcătuită la Muntele Athos de către Sfinții Nicodim Aghioritul și Macarie din Corint. Prima ediție a fost publicată la Veneția în 1782, a doua ediție a fost realizată la Atena în 1893, incluzând și o

rugăciune a Patriarhului Kallistos, iar a treia ediție a apărut la Atena între 1857 și 1963. Toate scrierile originale din Filocalie au fost scrise în greacă, cu excepția a două texte care, initial, au fost scrise în latină și au fost traduse în greacă în timpul Imperiului Bizantin. În scurt timp, Filocalia a fost tradusă și în alte limbi. În 1793, a fost publicată la Moscova o traducere în slavonă realizată de Sfântul Paisie Velickovski (1722-1794), cu titlul Dobrotolubiye, care a circulat mai întâi în manuscrise, apoi a fost tipărită la St. Petersburg în 1793, fiind reeditată ulterior în 1822.

Starețul Paisie continuă și în Moldova opera de traducere a scrierilor Sfinților Părinți – mai ales a celor ascetice – din greacă în slavonă și în română; de exemplu, din Sfântul Antonie cel Mare, Petru Damaschin, Isaia Pustnicul, Marcu Ascetul sau Teodor Studitul. Cinstind pe întemeietorul isihasmului, Paisie traduce din greacă în slavonă, „Viața Sfântului Grigorie Sinaitul” de Patriarhul Calist. La Dragomirna avem în 1763 deja prima Filocalie tradusă într-o limbă vorbită, Filocalia românească. De asemenea, lucrează la un manuscris în limba slavonă al Filocaliei, care după ce este cercetat de câteva comisii, este tipărită în anul 1793 la Moscova la cererea Mitropolitului Gavriil al Petersburgului. Dintre operele sale personale se evidențiază „Șase capitole asupra rugăciunii inimii” în care sunt expuse sistematic bazele biblice și patristice ale rugăciunii lui Iisus, pregătirea celui ce dorește s-o practice, precum și efectele ce le produce. Prezentată ca o Apologie a Rugăciunii minții, cel ce o practică trebuie să fie ghidat de o persoană experimentată având parte de iluminări speciale în înțelegerea Sfinților Părinți. În privința căilor vieții monahale, Paisie expune învățătura tradițională ortodoxă: în singurătate totală, în tovărășia a doi-trei monahi sau în comunitate, forma pe care o privilegiază. În 1775, când Bucovina este ocupată de austrieci, activitatea cărturărească a lui Paisie la Dragomirna ia sfârșit. Însoțit de 200 de ucenici, se așează la mănăstirea Secu, unde rămâne patru ani, continuând pravila de la Dragomirna.

Cartea avea să facă epocă, în devenirea spirituală a societății rusești, și să stea mai mult decât originalul grec la originea interesului universal pentru Filocalie din zilele noastre.

Dobrotoljubje este cel mai impunător titlu creștin de noblețe al culturii ucrainene pe scara de valori a Europei creștine, și chiar dacă, nu se vor găsi mulți care să poată citi limba slavonă a sfântului ei alcătuitor, suntem siguri că nu va exista ucrainean cu dragoste de patrie și tradiție spirituală, care să nu dorească a ține în casă acest monument, ce simbolizează însăși prezența faptei și geniului creator al neamului său în cultura universală. Pentru români, Dobrotoljubje este, înainte de toate, dovada vocației europene a spiritualității și vieții liturgice românești și valorificarea ei și spațiile ortodoxe grecești și slave. Epopeea Renașterii creștine, declanșată de Paisie, este astăzi mai mult ca oricând în desfășurare, iar figura „starețului moldovean” capătă conotații nebănuite.

Pe lângă activitatea cărturărească, un rol important l-a avut Starețul Paisie în organizarea monahismului românesc, în perioada nemțeană, care poate fi sintetizat în trei etape: a intensificat Regulile monahale după modelul athonit, aceasta constând în viața de obște, cu ascultare față de stareț, cercetarea Scripturilor și scrierile Sfinților Părinți, iubire milostivă față de călugării bătrâni și bolnavi, ospitalitate față de străini și față de pelerini; în al doilea rând a intensificat legătura dintre viața de obște și rugăciunea inimii, iar preocuparea principală în viața monahală să fie participarea la Sfintele Slujbe după tipicul grecesc, iar după rugăciunea în comun să fie continuată în chilie, rugăciunea particulară rostind numele lui Iisus. În acest fel, Paisie aduce un element nou, și anume, îmbinarea rugăciunii comune cu rugăciunea isihastă și isihamul în viața de obște, îmbunătățind astfel viața spirituală din România, metodă care dăinuie și astăzi. Slujbele bisericii se săvârșeau alternativ în limba slavă și latină.

Ceea ce a adus Sfântul Paisie în monahismul românesc, nu este doar preocuparea pentru rugăciunea lui Iisus, căci aceasta s-a menținut mereu între miile de sihăștri din munții țărilor române, ci o introducere a acestei rugăciuni în viața de obște și prin aceasta o înviorare a spiritualității isihaste în ea și prin ea o înviorare a vieții de obște. Paisie a venit din Sfântul Munte, cu o obște româno-rusă, care practicau această rugăciune, pe care și-au însușit-o și călugării din Moldova. În acest sens, Sfântul Vasile de la Poiana Mărului afirma că, rugăciunea inimii nu este doar pentru sihăștri, ci și pentru cei din viața de obște.

Pr. Protopop Petru Rahovan

DIN VIAȚA VICARIATULUI

3 ЖИТТЯ ВІКАРІАТУ

TAINA SFÂNTULUI MASLU ÎN PAROHIA SOCA

Pe data de 01.05.2024, în Miercurea Mare din Săptămâna Patimilor, Parohia Ortodoxă Ucraineană Soca a organizat, ca în fiecare an, Taina Sfântului Maslu.

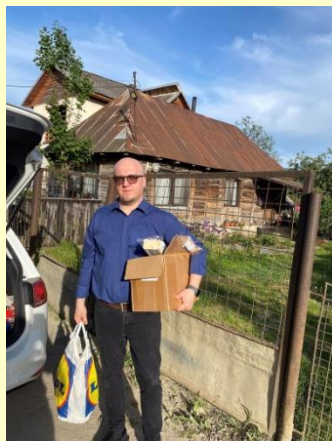
Din soborul de preoți au făcut parte: pr. Ulici Vasile, de la Parohia Remetea Luncă, Protopopiatul Făget, pr. ieromonah dr. Danco Nicolae, de la Mănăstirea Ucraineană Pereu, pr. Traianovschi Petru, de la Parohia Ortodoxă Ucraineană Padureni, pr. Adam Mădălin, de la Parohia Ortodoxă Română Banloc, Protopopiatul Deta, pr. Liubodrag Boghicevici, de la Parohia Ortodoxă Sârbă Deta și parohul pr. Ardelean Cristian Vasile.

Cuvântul de învățătură a fost rostit atât în limba ucraineană cât și în limba română de pr. Ulici Vasile.

Dumnezeu să primească jertfa tuturor.

pr. Ardelean Cristian Vasile

ACTIVITĂȚI CARITABILE ALE ASOCIAȚIEI DOBROTOLIUBIE

Asociația Dobrotoliubie, din cadrul Vicariatului Ortodox Ucrainean, și-a continuat activitatea caritabilă și în perioada Postului Mare. Cu ajutorul unor donatori generoși, precum Doamna Dorina Zdroba, Parohia Ortodoxă Ucraineană Sighetu Marmăției și a membrilor fondatori ai Asociației, au fost sprijinite 12 familii, din Sighetu Marmăției și împrejurimi, dar și din Ucraina. Ajutorul a constat în produse care le erau de cea mai mare trebuință: alimente, îmbrăcăminte pentru adulți și copii, păaturi, scutece pentru copii și adulți un scaun rulant nou și medicamente.

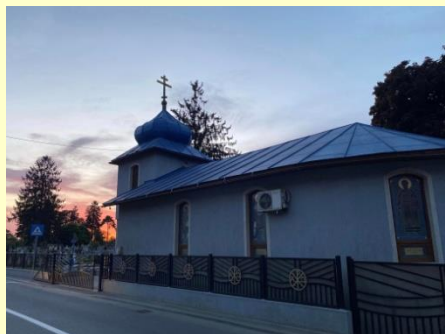
Vom sprijini în continuare, cu ajutorul lui Dumnezeu și susținerea donatorilor, persoane care au mare nevoie de ajutor.

De asemenea, mulțumim din suflet pentru susținerea activității Asociației, Doamnelor Olena Lupșac și Oxana Anișoreac, membru fondator al Asociației Dobrotoliubie.

Puteți sprijini activitatea noastră prin donații în contul: RO89BTRLRONCRT0677156801, Asociația Dobrotoliubie (cont în lei, deschis la Banca Transilvania)

pr. Marius N. Lauruc

HRAMUL CAPELEI PAROHIEI SIGHETU MARMAȚIEI

Anul acesta a doua zi de Paști s-a suprapus, după calendarul iulian, peste sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic Gheorghe. Credincioșii ucraineni din Sighetu Marmăției au sărbătorit acest îndoit praznic în biserica cimitirului

parohiei, al cărei hram principal este Sf. Mare Mucenic Gheorghe. După Sfânta Liturghie a fost citită pastorală Preafericitului Părinte Patriarh Daniel pentru Praznicul Învierii Domnului, la urmă, credincioșii înconjurând biserica în procesiune. Construită la inițiativa părintelui Vicar Nicolae Lauruc, care a dorit ca aceasta să nu fie doar o simplă capelă mortuară, biserica a fost sfințită în anul 2015 de către Î.P.S. Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sătmăruului, cu binecuvântarea P.F. Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române; biserica e amplasată în incinta cimitirului parohial. Acest cimitir este unic în cadrul Vicariatului Ortodox Ucrainean, având în componență și Cimitirul eroilor și victimelor celui de-al Doilea Război Mondial. Aici sunt înmormântați aproximativ 390 de soldați și civili, dintre care aproximativ jumătate erau ucraineni. Pe lângă aceștia, unele surse istorice menționează încă 1200 de soldați, înhumați într-o singură groapă comună. Dintre numele celor cunoscuți, au fost identificate numele a 112 copii, majoritatea născuți în lagărele naziste în care erau ținute prizonierii de război sovietici, ori pe drumul de întoarcere acasă. În perioada celui de-al Doilea Război Mondial, în cadrul armatei Uniunii Sovietice, aproximativ 7 milioane de soldați ucraineni și-au sacrificat viața pentru eliberarea Europei de sub dominația nazistă.

pr. Marius N. Lauruc

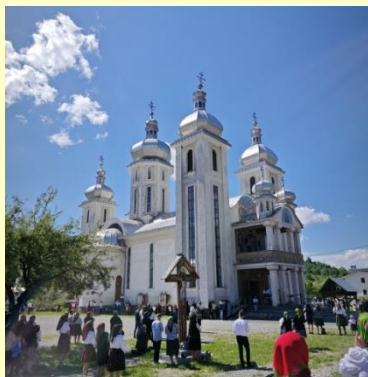
ХРАМ ЦЕРКВИ СІГЕТСЬКОГО КЛАДОВИЩА

Цього року православні українці святкували Другого Дня Великодня Празник Великомученика Юрія Побідоносця. Для українських вірників Православної Парафії Сігет це був відмінний день, тому що святкували храмове свято церкви з парафіального кладовища. Це кладовище відрізняється тим, що тут є поховано жертви Радянської Армії і цивільні громадяни, які працювали в армії. Тут поховано приблизно 390 осіб, з яких 112 дітей. За одними істориками, ще є поховано 1200 солдат. Половина з похованих, яких ім'я знане, є українського походження. В Другій Світовій

Віні, приблизно 7 мільйонів українських солдатів поклали своє життя за звільнення Європи.

от. Маріус М. Лаурук

HRAMUL MĂNĂSTIRII RUSCOVA

Vineri 10 mai 2024, Mănăstirea Ortodoxă Ucraineană din Ruscova, de Praznicul Izvorul Tămăduirii, și-a sărbătorit cel de al doilea hram. La această mare sărbătoare, din Săptămâna Luminată au luat parte un număr impresionant de credincioși din localitățile învecinate și un sobor mare de preoți în frunte cu Părintele Vicar Nicolae Lauruc.

Sărbătoarea a fost înfrumusețată de tânăra generație, de fete din grupurile de procesiuni, îmbrăcate în portul tradițional.

Cuvântul de învățătură în limba ucraineană, a fost rostit de către Părintele Vicar Nicolae Lauruc, iar în limba română de Părintele Protopop Petru Rahovan. La final a rostit un cuvânt de învățătură și fostul vicar Părintele Ioan Pițura.

Dumnezeu, să primească rugăciunile, truda și osteneala tuturor credincioșilor prezenți la această sărbătoare

prof. Rahovan Veronica Maria

PREZENTAREA UNUI CRÂMPEI DIN ISTORIA PAROHIEI SIGHET

În Duminica Apostolului Toma Parohia Ortodoxă Ucraineană Sighet a organizat o prezentare a istoricului Cimitirului eroilor și victimelor celui de-al Doilea Război Mondial - Sighet. Dacă prima parte a zilei a prelungit bucuria Învierii, prin împărțirea Artosului tuturor celor prezenți la Sf. Liturghie și săvârșirea Parastasului de obște după o perioadă (Duminica Floriilor - Duminica

Sf. Ap. Toma) în care nu se fac pomeniri, seara a stat sub semnul respectului pentru trecut. Anul trecut, după o “pribegie” de aproape 80 de ani, Cimitirul eroilor din Sighet a reintrat în administrarea Parohiei, fiind de la bun început amenajat pe cuprinsul cimitirului ortodox ucrainean. De aceea, parohia noastră are datoria morală de a cinsti memoria celor înhumați acolo, dar și de a vorbi despre istoria acestui cimitir. Definitivat în anul 1949, cimitirul adăpostește osemintele unui număr de aproximativ 390 de persoane, nu doar soldați, ci și 112 copii. Joi, 9 mai, a fost săvârșit un Te Deum cu ocazia triplei semnificații istorice a acestei zile: Ziua Independenței României (1877), Ziua Victoriei Coaliției Națiunilor Unite (sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial - 1945) și Ziua Europei (“Declarația Schuman” - 1950). Pentru victoria împotriva regimului nazist, în al Doilea Război Mondial s-au jertfit 1,3 milioane de soldați ucraineni și peste 350.000 de soldați români (lista cu numele lor a fost așezată în piciorul Sfintei Mese din Catedrala Națională). În Cimitirul eroilor și victimelor celui de-al Doilea Război Mondial de pe cuprinsul cimitirului parohiei noastre sunt înhumați soldați de diverse etnii: ucraineni, ruși, români (din România și din Republica Moldova), turkmeni, uzbeki etc.

pr. Marius N. Lauruc

З ІСТОРІЇ СІГЕТСЬКОЇ ПАРАФІЇ

В Неділю Апостола Фоми, Українська Православна Парафія Сігет вшанувала пам'ять тих, хто спочиває в Кладовищу героїв і жертв Другої Світової Війни з Сігету. Там - приблизно 390 осіб, солдати і 112 дітей. У четвер, 9 травня, був відслужений Молибень з нагоди потрійного історичного значення цього дня: День незалежності Румунії (1877), День Перемоги (кінець Другої Світової Війни – 1945) та Дня Європи

(«Декларація Шуман» - 1950). Заради перемоги над нацистським режимом у Другій світовій війні пожертвували 1,3 мільйона українських вояків і понад 350 тисяч румунських вояків (список із їхніми іменами розміщено у Престіл Національного Собору). У кладовищу Героїв і Жертв Другої Світової Війни, що на території цвинтаря нашої парафії, поховані воїни різних національностей: українці, росіяни, румуни (з Румунії та Республіки Молдова), туркмени, узбеки та ін.

от. Маріус М. Лаурук

ȚĂRNOSIREA BISERICII PAROHIEI POIENILE DE SUB MUNTE NR.2

Duminică, 12 mai 2024 – a Sfântului Apostol Toma, Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmărilor, a oficiat slujba de țărnosire și a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie la Parohia Ortodoxă „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” din localitatea Poienile de sub Munte din Vicariatul Ortodox Ucrainean - Український Православний Вікаріат al ortodocșilor ucrainieni din România, de sub omoforul Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în calitate de Delegat al Preafericirii Sale.

Din purtare de grijă a Proniei Divine, data de 12 mai, ziua țărnosirii, are o semnificație deosebită, întrucât, tot pe 12 mai dar anul 1934 a fost pusă și sfințită piatra de temelie a vechii Biserici de lemn, de preotul refugiat din Kiev, Isidor Vzdulski. În prestolul (Sfintei Mese) de la vechea Biserică de lemn, a fost găsită o pisanie scrisă de preotul ctitor Isidor Vzdulski, care relatează venirea lui în aceste locuri pe teritoriul țării noastre, motivând fuga de regimul bolșevic, care după spusele lui, au ucis o treime din preoții ucraineni. Prin această

pisanie, cere ca sa fie pomenit ca martir, pentru credința în Hristos și a poporului ucrainean.

La această Sfântă Sărbătoare, au luat parte un număr impresionant de credincioși din parohie și din parohiile învecinate, procesiuni și oficialități. Cu prilejul târnosirii Preasfințitul Părinte Episcop Iustin al Maramureșului și Sătmăruului a acordat mai multe distincții, celor care au contribuit la edificarea Bisericii. Părintele paroh Curac Mitică, a fost ridicat la rang de inconom stavrofor, iar Părintelui Vicar General Dr. Nicolae Lauruc, Preasfințitul Părinte Episcop Iustin, în semn de prețuire, ia acordat distincția - Crucea Iustinian Arhiepiscopul.

Pomenește Doamne pe toți cei care s-au trudit și s-au jertfit pentru construirea Bisericii.

Pr. Protopop Petru Rahovan

VIZITA AMBASADORULUI UCRAINEI LA SEDIUL VICARIATULUI

Marți, 28 mai, sediul Vicariatului Ortodox Ucrainean din România a fost vizitat de către o delegație a Ambasadei Ucrainei în România, în frunte cu Excelența Sa, Dl. Ihor Prokopchuk, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Ucrainei în România. Din partea Vicariatului au fost prezenți: Înaltpreacucernicul Părinte Vicar Nicolae Lauruc, Preacucernicul Părinte Protopop Petru Rahovan, P.C. Pr. Consilier Marius N. Lauruc, P.C. Pr. Yury Cinar, alături de Dl. Vasile Popovici (Fundăția Ucrainenilor Huțuli din România - numeroase proiecte de conservare și promovare a identității etnicilor ucraineni din România), Dl Prof. Marian Ferțadi și Dna Prof. Oksana Senkiv-Ferțadi (Asociația pentru Educație și Cultură Lesia Ucraina), implicați în proiectele editoriale ale Vicariatului, precum și parteneri ai Vicariatului în campania umanitară de ajutorare a Ucrainei și a refugiaților ucraineni. S-au discutat chestiuni care țin de viața eclezială, atât din Ucraina cât

și din cadrul Vicariatului Ortodox Ucrainean (cea mai mare comunitate a etnicilor ucraineni din România). Părintele Vicar a subliniat rolul esențial al Bisericii în conservarea identității etnice a ucrainenilor. Excelența Sa, Dl Ihor Prokopchuk, a apreciat acest rol esențial al Bisericii, oferind ca exemplu Parohia Ortodoxă Ucraineană “Petru Movilă” din București, pe care personalul Ambasadei o frecventează. Au fost abordate problemele și provocările cu care se confruntă comunitatea ucraineană din România. La final au fost prezentate datele campaniei umanitare desfășurate de către Vicariat de la începutul invaziei Federației Ruse în Ucraina până în prezent. Reprezentanții Ambasadei și ai Vicariatului au convenit asupra importanței intensificării colaborării între cele două instituții în vederea susținerii etnicilor ucraineni din România, atât a celor născuți aici, cât și a celor care s-au adăpostit în țara noastră.

pr. Consilier Marius N. Lauruc

ВІЗИТ ПОСЛА УКРАЇНИ

У вівторок, 28 травня, офіс Українського Православного Вікаріату в Румунії відвідала делегація Посольства України в Румунії на чолі з Його Високоповажністю п. Ігор Прокопчук, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Румунії. Від Вікаріату були присутні: Отець Вікарій Микола Лаурук, Отець

Благочинний Петро Рагован, от. Радник Маріус Н. Лаурук, от. Юрій Чінар разом з п. Василем Попович (Фундація Українських Гуцулів Румунії), п. Проф. Мар'ян Ферцаді та пані Проф. Оксана Сеньків-Ферцаді (Освітньо - культурна Асоціація ім. Лесі Українки), залучені до редакційних проєктів Вікаріату, а також партнери Вікаріату в гуманітарній кампанії допомоги Україні та українським біженцям. Обговорювалися питання церковного

життя, як в Україні, так і в Українському Православному Вікаріаті (найбільшій громаді етнічних українців Румунії). Отець Вікарій наголосив на суттєвій ролі Церкви у збереженні етнічної ідентичності українців. Його Ексцеленція пан Ігор Прокопчук високо оцінив цю важливу роль Церкви, даючи як приклад українську православну парафію «Петра Могили» з Бухаресту, яку відвідують співробітники Посольства. Було розглянуто проблеми та виклики, з якими стикається українська громада в Румунії. На завершення були представлені дані гуманітарної кампанії, яку проводить Вікаріат від початку вторгнення Російської Федерації в Україну до сьогодні. Представники Посольства та Вікаріату погодилися з важливістю зміцнення співпраці між двома інституціями для підтримки етнічних українців у Румунії, як тих, хто народився тут, так і тих, хто знайшов притулок у нашій країні.

от. Радник Маріус М. Лаурук

DELEGAȚIE ROMÂNNO-UCRAINEANĂ LA SEDIUL VICARIATULUI

Miercuri, 29 mai, Sighetu Marmăției a găzduit o delegație mixtă, româno-ucraineană care a avut ca scop monitorizarea și evaluarea situației respectării drepturilor și libertăților minorității ucrainene din România. Aceeași delegație a fost prezentă, pe data de 28 mai, în mijlocul comunității române din Cernăuți, pentru a evalua modul în care sunt respectate drepturile și libertățile comunității române din Ucraina. Aceste vizite comune de monitorizare au avut loc la inițiativa D-lui Dmytro Lubinets, Comisar Parlamentar Ucrainean pentru

Drepturile Omului (Ombudsman), în colaborare cu instituția Avocatului Poporului din România, respectiv Dna Renate Weber, Avocatul Poporului și cu Ambasada Ucrainei în România, respectiv Excelența Sa, Dl Ihor Prokopchuk, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Ucrainei în România.

Delegația mixtă a vizitat mai întâi Biserica ortodoxă ucraineană “Înălțarea Sfintei Cruci”, unde Înaltpreacucernicul Părinte Vicar, parohul bisericii, a prezentat pe scurt istoria acestui lăcaș de cult, care anul acesta împlinește 220 de ani.

La sediul Vicariatului, Părintele a prezentat structura și istoria Vicariatului Ortodox Ucrainean, cea mai mare organizație a ucrainenilor din România, singura instituție care apără drepturile și interesele religioase ale ucrainenilor ortodocși din România. Părintele Vicar a vorbit despre importanța primordială a Bisericii în procesul de conservare a identității etnice, evidențiind activitatea editorială a Vicariatului, susținută aproape exclusiv din fonduri proprii, și impactul de durată pe care editarea cărților de rugăciuni și a cărților de cult îl are în păstrarea identității lingvistice a etnicilor ucraineni. Părintele Vicar a vorbit și despre importanța pe care o au, în acest sens și celelalte activități pe care le desfășoară Vicariatul (concerte, concursuri religioase, tabere, cateheze, cursuri de limba ucraineană, etc.). De asemenea, Părintele Vicar a subliniat rolul esențial pe care îl are Biserica Ortodoxă Română în aceste demersuri, încurajând și susținând aceste activități. În încheierea alocuțiunii sale, Părintele Vicar a subliniat importanța acordării de drepturi egale comunității ucrainene din România și comunității române din Ucraina. Preacucernicul Părinte Protopop Petru Rahovan a supus atenției delegației câteva probleme și provocări cu care se confruntă comunitatea ucraineană din România.

Atât Dna Renata Weber cât și Dl Dmytro Lubinets au apreciat activitatea Vicariatului.

La această întâlnire au luat parte și pr. Yuri Cinar, pr. Vasile Ardelean, pr. Viorel Brotnei, pr. Gheorghe Chascear, pr. consilier Marius N. Lauruc, precum și Dl. Prof. Marian Ferțadi (implicat în toate proiectele editoriale ale Vicariatului) și Dl. Mihai Sofineti, Comandantul Detașamentului de Jandarmi Sighetu Marmăției.

Vizita de lucru s-a încheiat cu o masă rotundă organizată de către instituția Avocatului Poporului, la sediul U.U.R. Sighetu Marmăției, unde discuțiile au fost moderate de însăși Dna Renate Weber. Domnia sa a ținut să sublinieze că orice probleme în relațiile dintre comunitatea ucraineană și instituțiile statului trebuie semnalate în vederea rezolvării. De asemenea, a evidențiat sprijinul pe care România îl acordă minorității ucrainene, afirmând că modul actual de acordare a sprijinului are plusuri și minusuri, pe care comunitatea ucraineană ar trebui să le pună în balanță, pentru a constata care dintre ele prevalează.

Este pentru prima dată când o astfel de delegație vizitează Vicariatul Ortodox Ucrainean.

pr. Consilier Marius N. Lauruc

РУМУНСЬКО-УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ В ОФІСІ ВІКАРІАТУ

У середу, 29 травня, Сігету Мармаціїй приймав змішану румунсько-українську делегацію, метою якої був моніторинг та оцінка ситуації з дотриманням прав і свобод української меншини в Румунії. Ця ж делегація відвідала, 28 травня, румунську громаду в Чернівцях, щоб оцінити як дотримуються права і свободи румунської громади в Україні. Ці спільні

моніторингові візити відбулися за ініціативи pana Дмитра Лубінця, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (Омбудсман), у співпраці з Інститутом Народного Адвоката з Румунії, відповідно пані Ренатою Вебер, Народним Адвокатом та з Посольством України в Румунії, відповідно Його Ексцеленція, пан Ігор Прокопчук, Надзвичайний та Повноважний Посол України в Румунії.

Змішана делегація спочатку відвідала українську православну церкву «Воздвиження Чесного Хреста», де Преподобний Отець Вікарій, парох храму, коротко представив історію цієї церкви, яка цього року святкує 220-річчя.

У офісі Вікаріату от. Вікарій представив структуру та історію Українського Православного Вікаріату, найбільшої організації українців Румунії, єдиної інституції, яка захищає релігійні права та інтереси православних українців Румунії. Отець Вікарій розповів про першочергове значення Церкви в процесі збереження етнічної ідентичності, підкресливши видавничу діяльність Вікаріату, яка підтримується майже виключно з власних коштів, і тривалий вплив редагування молитовників і богослужбових книг на збереження мовної ідентичності етнічних українців. Отець Вікарій також розповів про важливість у цьому плані інших заходів, які проводить Вікаріат (концерти, релігійні конкурси, табори, катехизації, курси української мови і.т.д.). Також отець Вікарій підкреслив важливу роль Румунської Православної Церкви в цих зусиллях, заохочуючи та підтримуючи цю діяльність. Наприкінці свого звернення отець Вікарій наголосив на важливості надання рівних прав українській громаді в Румунії та румунській громаді в Україні. Преподобний отець Протоієрей Петро Рагован звернув увагу делегації на деякі проблеми та виклики, з якими стикається українська громада в Румунії.

Як пані Рената Вебер, так і пан Дмитро Лубінець високо оцінили діяльність Вікаріату.

У цій зустрічі взяв участь і от. Юрій Чінар, от. Василь Арделян, от. Віорел Бротней, от. Юрій Хашчар, от. радник Маріус Н. Лаурук, а також Пан проф. Мар'ян Ферцаді (який бере участь у всіх редакційних проектах Вікаріату) та Пан Михайло Шофігець, Командир загону жандармерії Сігету Мармації.

Завершився робочий візит круглим столом, організованим Інституцією Народного Адвоката в офісі С.У.Р.-у Сігету Мармацією, де дискусії модерувала сама пані Рената Вебер. Вона наголосила, що будь-які проблеми у відносинах між українською громадою та державними інституціями мають бути позначені для вирішення. Пані Ренате Вебер також висвітлила підтримку, яку Румунія надає українській меншині, зазначивши, що нинішній спосіб надання підтримки має плюси та мінуси, які українська громада має зважити, щоб визначити, які із них переважають.

Ця змішана румунсько-українська делегація вперше відвідувала Український Православний Вікаріат.

от. Радник Маріус Н. Лаурук

ÎNALTPREASFINȚITUL ANDREI, ÎN MIJLOCUL UCRAINENILOR DIN REMEȚI

Luni, 3.06, de praznicul Sfinților Împărați Constantin și Elena (după calendarul iulian), a fost zi de mare sărbătoare în Parohia ortodoxă ucraineană Remeți, Maramureș. Înaltpreasfințitul Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, ca delegat al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a fost prezent în mijlocul

comunității din Remeți pentru a sfinți noua capelă mortuară și pentru a binecuvânta lucrările efectuate la biserică.

Înainte de începutul Sfintei Liturghii Î.P.S. Andrei a binecuvântat lucrările efectuate recent în biserică. Sfânta Liturghie a fost săvârșită de un număr impresionant de preoți, ucraineni și români, în frunte cu Înaltpreacucernicul Părinte Vicar Nicolae Lauruc, P.C. Părinte Protopop Petru Rahovan, P.C. Părinte Protopop Ioan Buftea. Răspunsurile la strană au fost date de către Grupul Psaltic Theologos (condus de către P.C. Pr. Adrian Dobreanu) și de către diecii ucraineni prezenți. Părintele paroh Marius Vladimir Clem a fost distins cu ordinul Sfântul Ioan Gură de Aur, primarul, Dl. Brinzanic Ivan Claudiu, viceprimarul, Dl. Roman Adalbert, Dl Petru Șofineți și Dl Pasnciuc Vasile au fost distinși cu Ordinul "Sanctus Stephanus Magnus" iar membrii Consiliului Parohial și toți cei care au fost implicați activ în lucrările efectuate au primit diplome omagiale. Părintele Vicar N. Lauruc și Părintele Protopop P. Rahovan i-au mulțumit Înaltpreasfinției Sale pentru prezență și pentru dragostea ce o poartă pentru comunitatea ucraineană ortodoxă, venind, ori de câte ori are ocazia să slujească în cadrul Vicariatului Ortodox Ucrainean.

După înconjurarea bisericii Î.P.S. Andrei a binecuvântat noua capelă și a oferit tuturor copiilor prezenți cărți de rugăciuni. Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit a vorbit, la sfârșit, despre importanța respectului arătat celor care pleacă din lumea aceasta, inclusiv prin construirea de capele mortuare adecvate. În încheiere a rostit poezia "Murim... ca mâine" a poetei Magda Isanos.

Comuna Remeți are o istorie bogată, care este reflectată de însuși numele localității: în limba maghiară "remete" înseamnă "pustnic". În apropierea actualei biserici parohiale, în anul 1363 a fost înființată o mănăstire paulină romano-catolică maghiară, iar primii locuitori ai acestor meleaguri au fost familiile care ajutau mănăstirea. În secolul al 16-lea mănăstirea a fost abandonată. Tot ce a mai rămas din ea este biserica veche, construită în stil

gotic. În jurul acestei mănăstiri s-au stabilit familii ucrainene, încă din secolele 15-16, strămoșii remeștenilor de astăzi.

Dumnezeu să primească jertfa tuturor!

pr. Consilier Marius N. Lauruc

ÎNALTPREASFINȚITUL IOAN, ÎN MIJLOCUL UCRAINENILOR DIN PETROASA MARE

Cu ajutorul lui Dumnezeu, în Duminica a V-a după Învierea Domnului, noul preot al Parohiei Ortodoxe Ucrainene Petroasa Mare, Timiș, a fost hirotesit duhovnic de Î.P.S. Ioan, Mitropolitul Banatului. A urmat instalarea ca preot paroh de către pr. Protopop Petru Rosoca în prezența Înaltpreasfințitului.

Dorim părintelui Vasile Mareniuc o preoție rodnică.

Vrednic este !

pr. Ardelean Cristian

HRAMUL PAROHIEI BISTRA

Joi 13 iunie, de praznicul Înălțării Domnului, Biserica Ortodoxă Ucraineană din Bistra și-a serbat hramul.

În ajunul praznicului, miercuri 12 iunie, s-a săvârșit slujba vecerniei cu litie, împreună cu părintele Stelian Crăciun de la parohia Boinești.

Joi de dimineață au sosit la biserică tradiționalele procesiuni, "protesiile" cu icoane și prapuri purtate de copii și tineri, care au înconjurat după rânduială sfântul locaș.

De la ora 10 s-a săvârșit slujba parastasului de obște, la cimitirul din curtea bisericii, pentru clericii slujitori și credincioșii adormiți în Domnul. După s-a săvârșit Sfânta Liturghie de către un sobor de preoți din care au făcut parte stareți, ieromonahi și preoți slujitori de la parohii ucrainiene și românești, în frunte cu Preacucernicul Părinte Vicar dr. Nicolae Lauruc de la Vicariatul Ortodox Ucrainean - Український Православний Вікаріат de la Sighetu Marmăției, Părintele Protopop Petru Rahovan și Părintele Profesor Marius Florescu și Părintele contabil șef Andrei Gavriș al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului. Răspunsurile liturgice au fost date de diecii din parohiile învecinate și de corul bisericii din Bistra dirijat de părintele Ioan Ardelean.

La momentul rânduit, părintele lect. dr. Marius Florescu, de la Facultatea de Teologie din Timișoara a rostit un cuvânt de învățătură despre semnificația bucuriei pe care au avut-o ucenicii Domnului după înălțarea Sa la ceruri. De asemenea, părintele vicar dr. Nicolae Lauruc a vorbit credincioșilor despre urmările înălțării la cer a Mântuitorului și despre întemeierea Bisericii creștine.

La momentul împărtășirii credincioșilor, mulți enoriași din parohie și din alte parohii au primit Trupul și Sângele Domnului.

Spre final, Părintele Protopop Petru Rahovan s-a adresat celor prezenți, subliniind importanța duhovnicească a praznicului și atenționând cu privire la creșterea și educația copiilor de azi.

S-a făcut apoi înconjurul bisericii cu citirea Evangheliilor rânduite, s-a săvârșit slujba vecerniei, iar credincioșii au primit anafură și au fost miruiți.

A fost o zi binecuvântată de praznic, de mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru toată darea cea bună revărsată asupra parohiei Bistra.

Mulțumim și pe această cale tuturor slujitorilor prezenți, cântăreților, procesiunilor și credincioșilor care ne-au onorat cu prezența la această mare sărbătoare!

pr. Viorel Brotnei

POMENIRE EROILOR ÎN PAROHIA SIGHETU MARMAȚIEI

Sărbătoarea Înălțării Domnului este și zi de pomenire a eroilor. În Cimitirul eroilor și victimelor din cel de-al doilea Război Mondial din Sighetu Marmăției, singurul de acest gen din cadrul Vicariatului Ortodox Ucrainean, s-a săvârșit o slujbă de pomenire pentru eroii de diverse naționalități care odihnesc acolo, dar mai ales pentru eroii români și ucraineni care s-au jertfit pentru apărarea patriilor lor de-a lungul veacurilor.

Definitivat în anul 1949, cimitirul adăpostește osemintele unui număr de aproximativ 390 de persoane, nu doar soldați, ci și 112 copii.

Pentru victoria împotriva regimului nazist, în al Doilea Război Mondial s-au jertfit 1,3 milioane de soldați ucraineni și peste 350.000 de soldați români (lista cu numele lor a fost așezată în piciorul Sfintei Mese din Catedrala Națională). În Cimitirul eroilor și victimelor celui de-al Doilea Război Mondial de pe cuprinsul cimitirului Parohiei ortodoxe ucrainene Sighetu Marmăției sunt înhumați soldați de diverse etnii: ucraineni, ruși, români (din România și din Republica Moldova), turkmeni, uzbeki etc.

pr. Marius N. Lauruc

ȘCOALA DUMINICALĂ A PAROHIEI SIGHET INTRĂ ÎN VACANȚĂ

Duminică, 16.06, a avut loc ultimul curs al Școlii Duminicale, înainte de începutul vacanței de vară. Elevii care au absolvit acest curs reprezintă a doua generație de copii a Parohiei ortodoxe ucrainene Sighetu Marmăției care au învățat să scrie și să citească în limba ucraineană. Însă cursurile acestui an școlar au îmbinat, în premieră, orele de religie a școlii de duminică cu studiul limbii ucrainene. Manualul elevilor a fost însăși Sfânta Scriptură. Îmbinând o oră de religie atipică și studiul neconvențional al limbii ucrainene cu efortul

individual depus de fiecare elev dublat de susținerea părinților și bunicilor, copiii au reușit, într-un timp record, să scrie și să citească în limba ucraineană. Mai mult, au deprins bazele studiului biblic, descoperind fundamentele scripturistice ale credinței noastre ortodoxe. Efortul uriaș depus de către elevi de la începutul cursurilor (octombrie 2023) a avut rezultate pe măsură.

Acest demers extrem de important pentru copiii proveniți din familii ucrainene sau mixte, care nu au o altă posibilitate de a învăța să scrie și să citească în limba ucraineană, a beneficiat de sprijinul Vicariatului Ortodox Ucrainean, al Societății Biblice Interconfesionale din România și a Liceului Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției.

Copiii au primit diplome de absolvire, au fost felicitați de către părintele Vicar Nicolae Lauruc iar apoi s-au bucurat împreună de această întâlnire festivă.

Felicitări absolvenților: Agapia, Miruna, Ionel, Sașa, Daria, Nicolae, Maria, Damian, Anastasia și Vladi!

Cursurile vor fi reluate la toamnă, odată cu începutul noului an școlar.

pr. Marius N. Lauruc

HRAMUL PAROHIEI REMETEA MICĂ

Cu ajutorul lui Dumnezeu, pe data de 24.06.2024, comunitatea ucraineană din Parohia Ortodoxă Ucraineană Remetea Mică, Protopopiatul Lugoj, și-a sărbătorit hramul "Pogorârea Sfântului Duh". Sfânta Liturghie a fost oficiată de pr. pensionar Anișorac Vasile, pr. Ardelean Cristian-Vasile de la Parohia Soca, pr. Brotnei Virgil-Ioan de la Parohia Lugoj și pr. paroh Dologa Dan.

Cuvântul de învățătură a fost rostit în limba ucraineană de pr. Ardelean Cristian-Vasile.

După săvârșirea Sfintei Liturghii s-a înconjurat biserica cu citirea celor patru pericope evanghelice, la care s-au alăturat și preoții din parohiile învecinate.

Praznicul a fost înfrumusețat de prezența unui grup de credincioși care a venit împreună cu procesiunea de la Parohia Ortodoxă Ucraineană Soca.

După Sfânta Liturghie a urmat agapa frățească, unde părintele paroh Dologa Dan a adus multumiri celor prezenți.

pr. Ardelean Cristian – Vasile

HRAMUL PAROHIEI POIENILE DE SUB MUNTE NR. 1

Din mila lui Dumnezeu, pe data de 25 iunie 2024, Biserica ortodoxa ucraineană Poienile de sub Munte 1 și-a sărbătorit Hramul Bisericii - Pogorării Sfântului Duh.

Sfânta Liturghie a fost săvârșită într-un sobor de preoți în altarul de vară, sub protia Părintelui Protopop Petru Rahovan.

La această mare sărbătoare, au luat parte un număr impresionant de credincioși și procesiuni din parohiile învecinate cât și reprezentanți ai autorităților locale.

Cuvântul de învățătură a fost rostit în limba ucraineană de către Preacucernicul Părinte Protopop Petru Rahovan.

La final părintele paroh Visovan Adrian, a adresat mulțumiri soborului de preoți și tuturor credincioșilor participanți la acest frumos eveniment.

Dumnezeu sa primească rugăciunile tuturor

Pr. Protopop Petru Rahovan

HRAMUL PAROHIEI VALEA VIȘEULUI

A treia zi de Rusalii, Biserica Ortodoxă Ucraineană din Valea Vișeului, și-a sărbătorit Hramul Bisericii.

Sărbătoarea hramului bisericii ortodoxe ucrainene Valea Vișeului, Pogorârea Sfântului Duh, este o zi de mare bucurie duhovnicească. A fost o atmosferă așa de plăcută, încât părintele Vicar N. Lauruc a zis că trebuie sa fie cineva bineplăcut lui Dumnezeu, încât s-a simțit o pregustare a Raiului. Zi foarte duhovnicească!

Sfânta Liturghie, la care a participat un număr mare de credincioși, s-a săvârșit în limba ucraineană în altarul de vară, într-un sobor de 20 de preoți în frunte cu P.C. Părinte Vicar Nicolae Lauruc care a rostit și cuvântul de învățătură în limba ucraineana, axându-se pe învățătură Sf. Ap. Pavel (Efes.5,11) privind răscumpărarea vremii. Părintele Vicar i-a felicitat pe preotul paroh Mihai Sacaloș pentru noile lucrări ce se execută în parohie, alături de Consiliul parohial. Totodată l-a felicitat pe părintele Mihai pentru exemplara cooperare cu tatăl dânsului, părintele Gheorghe. Credincioșii, prezenți în număr mare și procesiunile au plecat de la această sărbătoare întăriți duhovnicește. Părintele Mihai Sacaloș a mulțumit credincioșilor, soborului de preoți între care a fost și părintele Ivan Dobroțchi, protopopul ortodox român de Calabria, fiu al satului. A adus multimiri cântăreților, curatorilor și tuturor credincioșilor prezenți.

Parohia Valea Vișeului a dat cel mai mare număr de preoți, monahi și monahii, din istoria recentă a Vicariatului Ortodox Ucrainean, oglindind credința vie, lucrătoare a comunității ortodoxe ucrainene din acest sat.

Mulumim lui Dumnezeu, pentru această zi frumoasă și binecuvantată

Pr. Vicar Nicolae Lauruc

“URMELE SFINȚILOR UCRAINENI ÎN ROMÂNIA”

Sâmbătă, 6 iulie, în ajunul Duminicii tuturor sfinților români / ucraineni, Vicariatul Ortodox Ucrainean din România a organizat, la Sighetu Marmăției, simpozionul “Urmele sfinților ucraineni în România / Сліди українських святих в Румунії”. Anul acesta se împlinesc 230 de ani de la trecerea la cele veșnice a Sfântului Paisie Velicickovski, ocrotitorul ucrainenilor ortodocși din România și 110 ani de la procesul din Sighet în urma căruia Sfântul Alexie Carpatinul a fost condamnat și a pățit pentru credință și în închisoarea din Sighet. Evenimentul a fost organizat în parteneriat cu Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței.

La eveniment a participat, alături de credincioșii români și ucraineni, primarul municipiului Sighetu Marmăției, Dl. Vasile Moldovan, care a felicitat Vicariatul pentru această inițiativă, subliniind importanța unor astfel de evenimente în orașul cunoscut pentru frumoasa conviețuire a grupurilor etnice conlocuitoare și pentru sfinții de diverse confesiuni care au pățit în închisoarea sigheteană. De asemenea, a fost prezent și părintele Vasile Aurel Pop, protopopul Protopopiatului Ortodox Român Sighetu Marmăției, care a vorbit, în deschiderea simpozionului, despre importanța cinstirii mărturisitorilor care au pățit, de-a lungul timpului, pentru credință. Părintele Protopop a transmis mesajul Preasfințitului Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmărului, cu prilejul acestui eveniment.

Părintele Vicar Nicolae Lauruc a evidențiat importanța acestui eveniment desfășurat în premieră, prin cinstirea sfinților ucraineni care au trăit pe teritoriul României sau a celor care au influențat viața comunităților ortodoxe

răsfirate de-a lungul Tisei. De asemenea, a amintit de profunda legătură spirituală dintre popoarele român și ucrainean, stabilită prin sfinții Petru Movilă și Paisie de la Neamț.

Temele prezentate, despre viața, activitatea și influența sfinților Alexie Carpatinul, Paisie Velickovski și Vasile de la Poiana Mărului (vor fi publicate integral în revista Binevestitorul) au fost pregătite de către: Părintele Mihai Sacaloș, din Valea Vișeului, Părintele Vicar Nicolae Lauruc, Părintele Petru Rahovan, Protopopul Protopopiatului Ortodox Ucrainean Sighetu Marmăției, Părintele Gheorghe Cinar, din Rona de Sus și Pr. Marius N. Lauruc. Sf. Alexie, Apostolul Transcarpatiei, a contribuit la renașterea credinței ortodoxe și pe malul stâng al Tisei, desfășurând o intensă activitate misionară de la Teceul Mic până la Valea Vișeului. Sfinții Paisie Velickovski și Vasile de la Poiana Mărului, ambii născuți în Poltava, refugiindu-se pe teritoriul Țărilor Române, au găsit un mediu prielnic vieții monahale, libertatea și susținerea necesară traducerii scrierilor isihaste. Prin intermediul comunităților monahale mixte, româno-slave, pe care le-au păstorit, au influențat viața monahală de pe teritoriul României, Ucrainei și Rusiei.

Spre final, evenimentul a fost înfrumusețat prin câteva pricesne în limbile română și ucraineană interpretate de corul Parohiei Sighetu Marmăției, Blahovysnyk, precum și prin rostirea unor rugăciuni scrise de către Sf. Paisie și către Sf. Alexie.

Simpozionul s-a terminat cu vizitarea Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței, locul în care a pățimit Sf. Alexie. În celula închinată represiunii comuniste împotriva Bisericii este amplasată, prin bunăvoința Doamnei Ana Blandiana, președintele Fundației Academia Civică și cu sprijinul Părintelui Vicar N. Lauruc, icoana Sf. Alexie alături de o scurtă notă biografică. Mulțumim Doamnei Andreea Dobeș Furtos, muzeograf șef în cadrul Memorialului, pentru sprijinul oferit în organizarea acestui eveniment.

Mulțumim preacucernicilor părinți care au susținut prezentările și celor implicați în promovarea evenimentului precum și credincioșilor români și ucraineni prezenți care nădăjduim că au plecat de la eveniment îmbogățiți duhovnicește.

pr. Consilier Marius N. Lauruc

HRAMUL MĂNĂSTIRII RUSCOVA

Mănăstirea Ortodoxă Ucraineană din Ruscova și-a sărbătorit azi hramul "Nașterea Sf. Ioan Botezătorul" 7 iulie 2024.

Sfânta Liturghie a fost săvârșită în Sfântul lăcaș în frunte cu Părintele Vicar Nicolae Lauruc. Biserica și curtea bisericii au fost pline de credincioși care au stăruit în rugăciune. Din sobor a făcut parte: Părintele Vicar General Nicolae Lauruc, Părintele Protopop Petru Rahovan, fostul vicar pr. Ioan Pițura, ctitorul acestei mănăstiri și Părintele Ioan Iurcea.

Predica a fost rostită în limba ucraineană de către Părintele vicar Nicolae Lauruc, despre viața Sfinților ostenitori, care au primit binecuvântare de la Dumnezeu drept răsplată pentru post, rugăciune și îndelungă răbdare.

Iar Părintele Protopop Petru Rahovan, a rostit cuvântul de învățătură în limba română, despre viața Sfântului Ioan Botezătorul, iar la final a mulțumit soborului de preoți, credincioșilor, procesiunilor și tuturor celor care au contribuit la organizarea hramului.

Pr. Protopop Petru Rahovan

HRAMUL PAROHIEI CRASNA VIȘEULUI

Sfânta Liturghie a fost condusa de Părintele Vicar General Nicolae Lauruc și părinte protopop Petru Rahovan, împreună cu părinții slujitori:

Pr. Adrian Dobreanu de la parohia Săcălășeni, Pr. Arhim. Atanasie Nemzet de la Mănăstirea Rona de Sus, Pr. Stareț Agaton de la Mănăstirea

Petrova, Pr. Ardelean Ioan, Pr. Gheorghe Sacalos, Ieromonahul Gurie de la Mănăstirea Ruscova, Pr. Iurcea Ioan de la Parohia Ruscova, Pr. Brotnei Viorel de la parohia Bistra, Pr. Cinar Gheorghe de la Parohia Rona de Sus, Pr. Santa Iustin de la parohia Vișeu de Jos, Pr. Andrei Rednic de la Parohia Tisa, Pr. Sacalos Mihai de la parohia Valea Vișeului, Pr. Chascear Gheorghe de la parohia Câmpulung la Tisa, Pr. Pop Florin de la parohia Petrova, Ieromonahul Atanasie de la Mănăstirea Petrova.

Înainte de Sfânta Liturghie a avut loc parastasul de obște și parastasul la mormântul părintelui vrednic de pomenire Ardelean Vasile.

Cuvântul de învățătură în limba română, a fost rostit de Pr. Protopop Petru Rahovan și în limba ucraineana de Părintele Vicar General Nicolae Lauruc despre viața și activitatea Sfinților Apostoli Petru și Pavel.

Părintele paroh Ardelean Vasile, a mulțumit tuturor celor prezenți, conducerii Vicariatului, preoților, procesiunilor și credincioșilor prezenți într-un număr impresionant.

Slavă lui Dumnezeu pentru toate!

Pr. Protopop Petru Rahovan

HRAMUL BISERICII DIN CRASNA - MAIDAN

„Soborul celor 12 Apostoli” reprezintă a doua zi de sărbătoare în sânul comunității credincioșilor ortodocși ucraineni din Crasna Vișeului.

Pe data de 13 iulie, aceștia au sărbătorit hramul Bisericii din Maidan. Sfânta Liturghie a fost săvârșită de către Părintele Paroh Vasile Ardelean, împreună cu părintele Viorel Brotnei din parohia Bistra.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de către Preacucernicul Părinte Iconom Stavrofor Viorel Brotnei, parohul Bisericii Ortodoxe Ucrainene din Bistra.

HRAMUL PAROHIEI POIENILE DE SUB MUNTE NR. 3

Pe data de 13 iulie, Parohia Ortodoxă Ucraineană Poienile de sub Munte 3 și-a sărbătorit hramul - Soborul celor 12 Apostoli. Sfânta Liturghie a fost săvârșită de un sobor în frunte cu Părintele Protopop Petru Rahovan și părintele Consilier Marius N. Lauruc. Credincioșilor prezenți la acest praznic li s-au alăturat tradiționalele procesiuni

(„protesii”) care au cântat pricesne înainte și după Liturghie.

În cuvântul de învățătură, Părintele Protopop a vorbit despre importanța și rolul sfinților apostoli. La sfârșit a felicitat comunitatea credincioșilor păstoriți de P.C. Părinte Iulian Șanta pentru credința lor și răbdarea de care au dat dovadă.

Părintele Paroh Iulian Șanta a mulțumit preoților prezenți la hram și credincioșilor care au contribuit la organizarea celei mai importante sărbători a comunității lor.

Pr. Protopop Petru Rahovan

BUCURIE DUHOVNICEASCĂ LA PAROHIA ORTODOXĂ UCRAINEANĂ DIN REȘIȚA

Ziua de 12 iulie aduce bucurie duhovnicească comunității ucrainene din Reșița, deoarece își sărbătorește hramul bisericii, a Sf. Ap. Petru și Pavel.

Sfânta Liturhie a fost săvârșită de un sobor de preoți ucraineni și români.

Cuvântul de învățătură în limba română a fost rostit de Pr. Dr. Cristian Rădulescu, iar în limba ucraineană de Pr. paroh Petru Popovici, despre activitatea și viața Sf. Ap. Petru și Pavel.

Preotul paroh a mulțumit preoților și tuturor credincioșilor care au fost prezenți, după care a urmat agapa frățască.

Dumnezeu pentru rugăciunile Sf. Ap. Petru și Pavel să ne miluiască și să ne ocrotească de tot răul!

Slavă Ție Dumnezeuul nostru slavă Ție!

pr. Petru Popovici

HRAMUL PAROHIEI BOCICOIU MARE

Biserica din Bocicoiu Mare are ca ocrotitori spirituali pe verhovnicii Apostoli Petru și Pavel. Pe data de 14 iulie 2024, parohia și-a sărbătorit pe cereștii săi ocrotitori. A fost căldură mare și totuși s-au adunat mulți credincioși, care nu s-au temut de caniculă. În această biserică, anual se văd tot alte lucrări noi. Cinste

părintelui paroh Nicu Covaci și curatorilor pentru continua grijă ce o arată sfântului or lăcaș. Predica a fost rostită în lb. ucraineană și română de către pr. Vicar Nicolae Lauruc. Acesta a felicitat pe părintele paroh și pe membrii Consiliului Parohial pentru lucrările mari executate la biserică și montarea pavajului din curtea bisericii. Pr. paroh Nicu Covaci a mulțumit celor șase preoți, celor patru procesiuni, cântăreților și tuturor pelerinilor.

Enoriașii parohiei cu familia dnei preotese au servit, la ieșire din curtea bisericii, cu o gustare pe toți pelerinii praznicului.

Pr. Vicar N. Lauruc

TABĂRA ORTODOXĂ A BUCURIEI, 9-11 IULIE, 2024

Cu ajutorul Bunului Dumnezeu și cu binecuvântarea Pr. Prot. Petru Rosoca, Protopopul Protopopiatului Ortodox Ucrainean Lugoj, Mănăstirea ucraineană „Sfânta Treime” Pereu, în parteneriat cu mai multe Parohii ortodoxe (Parohia Tapia, Parohia Jabăr, Parohia Sinersig, Parohia Soca, Parohia Sacoșul Mare) și instituții (Primăria Criciova, Inspectoratul de poliție județean Timiș, Detașamentul de Pompieri Lugoj, Brutăria Ardelean, Hanul Ana Lugojana, Bucătăria lui Paul, etc.) au organizat Editia a III-a a TABEREI

ORTODOXE A BUCURIEI. În cadrul acestei tabere au participat 160 de preșcolari și elevi și în jur de 80 de voluntari pentru buna desfășurare a acestui frumos eveniment. Copii au venit în mare parte din zona Banatului (județele Timiș, Arad și Caraș Severin) dar am avut participanți și din străinătate.

Scopul acestei tabere a fost acela de a le arăta tinerilor cât de frumos și cât de plăcută poate fi copilăria lor în tinda bisericii. Majoritatea tinerilor s-au

spovedit și s-au împărtășit în cele trei zile de tabără, au cântat în strană și s-au bucurat de prezența preoților care s-au jucat și au fost alături de ei în activitățile educative desfășurate. Alături de preoți au fost foarte mulți profesori, învățători, psihologi, teologi, studenți de la diferite facultăți, care prin calitățile și priceperea lor au înfrumusețat cele

trei zile de tabără ale copiilor. Grăitoare în acest sens sunt cuvintele unei tinere: „Sper că în Rai este ca în tabără”.

Copii au avut parte de foarte multe activități educative specifice copilăriei: jocuri de cunoaștere, pictură, tehnici de supraviețuire în natură, bătaie cu apă, baie în râul Nădrăgel, baie din partea pompierilor, drumeție, informații legate de siguranța școlară și prevenirea consumului de droguri, dormitul peste noapte în cort, foc de tabără, film în aer liber, karaoke, fotbal, volei, ateliere de creație etc. Pe lângă aceste activități frumoase au avut parte și de multă limonadă, pepene verde și desert.

O idee interesantă venită din partea voluntarilor în aceste trei zile de tabără este aceea de a organiza în viitorul apropiat și o Tabără Ortodoxă a Bucuriei pentru adulți.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru că acest eveniment a fost un succes din toate punctele de vedere și de asemenea dorim pe aceasta cale să invităm și alte parohii și instituții să ne devină parteneri pentru a aduce bucurie și fericire cât mai multor copii din zona Banatului și din țară.

Ierom. Nicolae Danco

HRAMUL PAROHIEI PETROASA MARE

Duminică, 14.07.2024, Parohia Ortodoxă Ucraineană Petroasa Mare, Protopopiatul Ortodox Ucrainean Lugoj, și-a sărbătorit hramul închinat Sfinților Apostoli Petru și Pavel.

Sfânta Liturghie a fost oficiată de preoții: Ardelean Cristian-Vasile de la Parohia Soca, Clempușac Olivian, Parohia Dragomirești, Brotnei Virgil-Ioan, Parohia Lugoj, Traianovschi Petru, Parohia Pădureni, Cinar Mihai, Parohia Știuca, ieromonahul Mugurel, Mănăstirea Ortodoxă Română Petroasa Mare.

Cuvântul de învățătură în limba ucraineană a fost rostit de pr. Ardelean Cristian-Vasile de la Parohia Soca.

Părintele paroh Mareniuc Vasile, aflându-se la primul său hram în calitate de paroh, a mulțumit preoților prezenți, procesiunilor din Știuca și Petroasa și tuturor credincioșilor prezenți.

Agapa frățască a avut loc la Căminul Cultural din localitate.

pr. Ardelean Cristian-Vasile

RECUNOȘTINȚĂ PENTRU AJUTORUL UMANITAR OFERIT

Marți, 16 iulie, în Sala Mare a Instituției Prefectului Județului Cluj, a avut loc, la inițiativa Ambasadei Ucrainei în România și a Dlui Vasile Ruscovan, o întâlnire cu reprezentanții organizațiilor care au sprijinit refugiații ucraineni și Ucraina. În cuvântul de deschidere, D-na Irina Munteanu, Prefectul Județului Cluj a evidențiat importanța sprijinului oferit refugiaților ucraineni de către organizații din Județul Cluj. Excelența Sa Dl Ihor Prokopchuk, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Ucrainei în România, a exprimat recunoștința din partea întregului popor ucrainean pentru ajutorul oferit, prezentând, de asemenea, provocările actuale cu care se confruntă Ucraina în contextul războiului. Pe urmă, a fost prezentat pe scurt sprijinul oferit de către organizațiile din județul Cluj, dar nu numai.

În încheiere, Excelența Sa Dl. Ihor Prokopchuk a înmănat diplome de recunoștință organizațiilor implicate în sprijinirea poporului ucrainean.

Excelența Sa a mulțumit Asociației Dobrotoliubie, a Vicariatului Ortodox Ucrainean, precum și tuturor voluntarilor Vicariatului implicați în sprijinirea refugiaților ucraineni și a Ucrainei. De la începutul invaziei Federației Ruse, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, prin implicarea directă a Părintelui Vicar Nicolae Lauruc, a Părinților Protopopi Petru Rahovan și Petru Rosoca, a zecilor de voluntari, preoți și laici, dar și prin sprijinul generos oferit de către persoanele și organizațiile care s-au alăturat acestui efort umanitar, Vicariatul Ortodox Ucrainean a fost alături de refugiații ucraineni și de Ucraina. Valoarea totală a ajutorului oferit este de aproximativ 380.000 de euro.

Mulțumim Excelenței Sale, Dlui Ihor Prokopchuk, Dlui Vasile Ruscovan, reprezentant de seamă al comunității ucrainene din Cluj, implicat exemplar în ajutorarea refugiaților ucraineni și a Ucrainei, precum și Asociației pentru Educație și Cultură Lesia Ucrainka, Federației Filantropia, a Patriarhiei Române și cluburilor Kiwanis din țară și străinătate, principalii noștri parteneri.

pr. Consilier Marius N. Lauruc,

Președintele Asociației Dobrotoliubie

ПОДЯКА ЗА НАДАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ

У вівторок, 16 липня, у Великій Залі Префекта повіту Клуж за ініціативи Посольства України в Румунії та pana Василя Рускована, відбулася зустріч з представниками організацій, які підтримали українських біженців та Україну. У вступній промові пані Ірина Мунтяну, префект повіту Клуж освітлила важливість підтримки українських біженців організаціями повіту Клуж.

Його Ексцеленція Пан Ігор Прокопчук, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Румунії, висловив подяку всього українського народу за надану допомогу, а також представив виклики, які постають перед Україною в контексті війни. Потім було коротко представлено підтримку, яку надали організації в повіті Клуж, але не тільки. На завершення Його Ексцеленція п. Ігор Прокопчук вручив подячні діпноми організаціям, які займаються підтримкою українського народу.

Його Ексцеленція подякував Асоціації Добротоліубіє, Українському Православному Вікаріату, а також усім волонтерам Вікаріату, які долучилися до підтримки українських біженців та України. Від початку

вторгнення Російської Федерації, з благословення Блаженнішого Даниїла, Патріарха Румунської Православної Церкви, через безпосередню участь Отця Вікарія Миколи Лаурука, Отців Благочиннів Петра Рагована та Петра Росоки, десятки волонтерів, священиків і мирян, але також завдяки щедрій підтримці окремих осіб і організацій, які долучилися до цієї гуманітарної діяльності, Український Православний Вікаріат підтримував українських біженців та Україну. Загальна вартість допомоги становить приблизно 380 000 євро.

Дякуємо Його Ексцеленції Пану Ігорю Прокопчуку, Пану Василю Русковану, видатному представнику української громади в Клужі, який має взірцеву участь у допомозі українським біженцям та Україні, так само і Освітньо-Культурній Асоціації імені Лесі Українки, Федерації Філантропії Румунського Патріархату та Клубам Kiwanis в країні та за кордоном, наші головні партнери.

от. Радник Маріус Н. Лаурук,

Голова Асоціації Добротолюб'є

RUGACIUNE DE MULTUMIRE LA 25 DE ANI DE CĂSNICIE

Pe data de 18 iulie 2024, Preacucernicul Părinte Protopop Petru Rahovovan, alături de Doamna preotească Veronica – Maria au aniversat 25 de ani de căsnicie. "Slujba de mulțumire" și binecuvântare la "cununia de ARGINT" a fost oficiată la Biserica Ortodoxa Ucraineana Repedea de către Preacucernicul Părinte Vicar General Nicolae Lauruc, împreună cu Preacucernicii Preoți slujitori: Părintele Viorel Brotnei, Părintele Virgil Brotnei, Părintele Marius Iusco, Părintele Clem Vladimir, Părintele Yury Cinar, Părintele Sacalos Mihai, Părintele Iulian Santa

, Părintele Ion Petrovai , Părintele Clemkovici Iaroslav, Părintele Ghita Chascear
și Părintele Mihai Chira, Protopopul Protopopiatului Ortodox Român Vișeu.

Întru mulți și fericiți ani ! На многая і благая літ!

ПАРАСТАС ЗА ПОЕТА ІВАНА КОВАЧА

У вівторок, 25.07, у Хрестовоздвиженській українській православній церкві з Сігету, відслужився Парастас за відомого українського поета

Румунії Івана Ковача. Рік тому, головний представник української меншини Румунії відійшов у вічність. На молитві була присутна його сестра, пані Марія Мірон, член сігетської парафії.

Пан Іван Ковач, народжений 29-го серпня 1946 в селі Копачеле, Карашсеверін, був членом Спілки Письменників Румунії, головним редактором часопису «Новий вік» («Вільне слово») і генеральним інспектором Міністерства виховання та досліджень Румунії в питаннях освіти українською мовою – надзвичайний представник української інтелігенції Румунії, високо оцінений і на рідній Україні.

Вічна йому пам'ять!

от. радник Маріус М. Лаурук

HRAMUL PAROHIEI LUGOJ

Duminică, 28 iulie 2024, Biserica Sf. Vladimir din Lugoj a îmbrăcat haină de sărbătoare, prăznuindu-și hramul și ocrotitorul: Sf. Întocmai cinstit cu Apostolii Mare Cneaz Vladimir.

Dumnezeiesca Liturghie a fost oficiată de un sobor de preoți sub protia părintelui Nicolae Lalo - parohul

Bisericii ucrainene din Cornuțel.

Au slujit alături părinții: Pr. Prof. Lect univ. Dr. Marius Florescu de la Facultatea de Teologie din Timișoara; Pr. Vasile Iulian Ulici de la parohia Remetea Luncă; Pr. Nicolae Ciucure de la Biserica Învierea Domnului din Lugoj; Pr. Olvin Valerian Clempușac de la parohia Dragomirești; Pr. Dumitru Daniel Popovici de la parohia Caransebeș; Pr. Petru Trainoschi de la parohia Pădureni; Pr. Dan Dologa de la parohia Remetea Mică; Pr. Mihai Cinar de la parohia Știuca; Pr. Vasile Marenuc de la parohia Petroasa Mare; Pr. Dumitru Naherneac din Suceava.

Praznicul a fost înfrumusețat de cântările religioase ale procesiunilor venite la hram: Protesia din parohia Cornuțel, Protesia din parohia Știuca, Protesia din parohia Petroasa Mare.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de părintele Vasile Iulian Ulici, în limba română și ucraineană.

Părintele paroh a mulțumit Bunului Dumnezeu, Maicii Domnului și Sf. Vladimir pentru această binecuvântată zi și pentru toată purtarea de grijă pe care o simt credincioșii lugojeni și nu numai. De-asemenea a mulțumit

membrilor Consiliului și Comitetului Parohial, cântăreților prezenți, procesiunilor îmbrăcate în frumoasele costume tradiționale și tuturor celor prezenți. După înconjurarea bisericii cu citirea pericopelor evanghelice și a ecteniilor specifice, încheierea praznicului a avut loc la Sala de mese Octavian, unde parohia a oferit o agapă celor prezenți

pr. Ioan – Virgil Brotnei